

Prolaz ka “novoj” stvarnosti: – putovanje Blizanaca kroz Noć

Rođenje prvog sunca u poslednjoj dubini tamne noći, beše **dogadjaj** koji je **udaljavanjem utišan** – radi pokušaja proširivanja vlastitih uticaja na **ravan indiferencije**, tj. na vreme nakon njegove katastrofe. Ta dubina je, pri tom, nigdina od pre stvaranja sveta, ili ono jedino mesto koje je u principu nenalazivo, a koga čini **do u beskonačnost smanjeni zaostatak tamnosvetlosnog kruga** („tačka plauzibilnosti odmaknuta u beskonačnu daljinu”*/H. Broh). Ona je **raskršće svih puteva**, iz koga izranja duh **razuđenih, nebo-paliteljskih** postajanja – okrilje nepamćenog, voljno i u tišini umrlog **sunca zakona**, koje je težilo da posmrtno obasja **prostor noći**, i to „sa suprotne strane” od mesta njegovog primalnog a niotkoga ubeleženog postanka. Ona je stoga dimenzija prazne, još nezacrtane budućnosti: delo jednog neizrecivo samotnog, na spoznaju **prostora svepotresne smrti** jedino-usuđujućeg, **pogleda** – koji se, poput proročkog prsta, „u sveću pretvara”**(Malarme). Ali ona, kao **ostatak sunčanog prestola**, postoji i kao **podzemno-aktualna sadašnjica**, zbivajuća kroz pogled jednog skupno-postajućeg, obrisno-zvezdanog „niko”-subjekta – koji se, upravo zarad nedeterminisanja onog sobom-najavljenog, voljno samožrtvovao (– i to na simboličkoj ravni svoje jedine zbilje –); – odnosno, plameno izmetnuo: – iz tamnoslojevne slike ramom zakočenog pravremena, u belost jednog još neispisanog vremena. Stoga je taj **sebe-sagoreli presto** i jedan **vatreno-nebeski čekić**, izraz beskonačno decentrirane **samo-volje** nametnuto-prvobitnog zakona neba; – instrument perpetuiranja sile njegovog zakona, ili, poljuljavanja najvišeg **zvezdanog** autoriteta. On je, dakle, svoj sopstveni, samo-odmetnut eho: „cilj koji, nedosežan i bezobalan, diže crnu buktinju apsolutnoga sred magle beskonačnosti – strahovit čas smrti i začeca.”*** (H. Broh). Stupnjevi proboja takvog **eha** (kao posmrtno samosvesti jedne preogromno-žalobne, **sveopšte** duše) jesu nabori na haljini sebe-skrivanja one nemoguće personifikacije apsolutnog (one koja otelotvoruje iluziju o svedovršenoj prošlosti uistinu izvanvremene majke), – a preko kojih se ovaj upražnjeni presto /s nenadanom elastičnošću/ naizmenično zida i urušava, zavisno od toga gde ga vodi ono izvan-sna-nepostojeće mesto: – jedino mesto koje „pokušava da izbegne vreme”; odnosno, koje želi ovo da pretvori u apsolutno nov, nemerljiv a svezakonit prostor.

Shodno tome, u **prepočetku stvaranja** stajahu dve osnovne iskre samopaliteljske svetlosti: „**sestra**” – fluidna prasluka-označitelj prestolja do sad neotkrivene moći „da se poželi nešto u vakuumu”; sasvim samotna iskra u Noći, te onaj **najudaljeniji palitelj** što lebdi na obzorju „predsmišljene zaustavljenosti sveta”; „**brat**” – malo kasnija iskra, dotekla s razbijene aure „sestrinog” praoznačiteljstva, koja je takođe (kao efekat preloma „sestrinog” ogledala) nadaleko samoizdvojena, i to kao fiksirana na obzorju svih svetlosnih događaja, ali ujedno povezana sa mrežom ostalih palitelja; te koja **jedina posreduje** između udaljene a prainicijelne „sestre” i vidljive noćne konstelacije – kao efekta njenog povlačenja u nevidnost.

Dakle, „brat” kao ideja ne toliko o čudu samog paliteljstva koliko o susretu između dva palitelja koji rađa jednu **novu**, večno-trajnu svetlost: – to je prva, ali usled svog preudaljenja, **visoko-apstraktna ideja noći (Fuga*)** koja, iako zauvek otuđena od vrela želje za životom, beše rođena u majčinskom pramraku (mitskoj šupljini prazemlje), kao jedinom okrilju te želje; dakle, „brat” ili ideja o „podzemnom nebu”, kao skrivenom boravištu „beščujne sestre”; dakle, „brat” ili ideja o „umetnosti dovoljno prostranoj da u isti mah dočara njegovu tananu, zaogrnutu priliku i sav preobilni prostor njegovih džinovskih Noći” (Rilke, *Malte*).

Može se, stoga, govoriti o prestabilisanoj harmoniji između ova dva osnovna načela, ali ne i između dve konkretne individue u svetu (koje su u odnosu tzv. blizanačke/serafimske ljubavi). Tačka njihovog susreta (koja se **kockom** ozbiljuje u svetu) jeste upravo **tačka istupa** iz te harmonije, koja je (kao „nesagoriv” element disharmonije) takođe prostorno-vremenski prestabilisana (– ona je njen **eho**). Ovu poslednju, mećutim, ispovrće „strahovito ogledalo – strahovit eho uma koji se probija ka

apsolutnome.”* (H. Broh). Ili, možda, igiturovska Senka kao duboko ne-samosvesna Tkalja-u-Noći. Otud tek ova dva načela, „**sestra**” („sedefasta zvezda maglovite nauke držane u jednoj ruci”*), i „**brat**” („zlatna iskra heraldičke kopče knjige, u drugoj; knjige njihovih noći”)*; Malarme, iz *Igitura*), čine dvokrilnu kapiju/kapak Noći.

Jer, „svečanost misli”* (Derida), „blistava neizbežnost”** (H. Broh), ili gromovna samovolja onog milionito napuklog ogledala /koje je u vakuum odlutala *osovina sfere*/, tad ubrzano obaveštava svako /iz prašine vlastitog rasula unazad mu pridošlo/ *Ja*, o putevima na koje *ovo* može biti *nekim drugim* (još ne-postalim) entitetom (pred)-viđeno. Upravo zato da bi *to Ja* – u mogućem izboru samoizolacije – moglo *samim sobom* ispisati puteve kojima želi biti viđeno/određeno. I ukoliko *to Ja*, i pre ikakvog susreta, iz samoga sebe stvori upravo onakvu ideju-o-postojanju (up. sliku o međuzavisno-zvezdanom postojanju) koja poseduje izvesnu prizmatičnu deljivost (na lepezu beskonačnih svetova), tada ono potvrđuje prostor svoje samoniklosti – i to njegovim pripajanjem uz „sveopštu osu”. Otud:

“(…) dinamički značaj onog ranog jedinstva sveta, ... ” *

“Onde je (u antici – K.R.) nebeska polovina života zaista bila prilagođena polukružnoj ljusci postojanja, kao što se dve pune hemisfere sklapaju u celovitu, zlatnu kuglu. Ali tek što se to desilo, a duhovi zatvoreni u njoj su ovo ostvarenje, ostvarenje bez ostatka, osećali još samo kao simbol; masivna zvezda je izgubila težinu i uzvinula se u prostor, a u njoj zlatnoj oblini se uzdržano ogledala tuga onoga što se još nije moglo savladati.”

“ ... oko svega dovršenog uzdiže se neučinjeno i uveličava se. ” **

(Rilke: *Zapisi Maltea Lauridsa Bridgea*)

***

Utopija putovanja kroz *večnu noć* isto je što i ideja trajne nulto-graditeljske komunikacije između dva blizanca, **obuhvaćena okruglinom sveopšte duše**: – “brata” i “sestre”, koji behu dva osnovna aspekta (iskre) duha samopaliteljske svetlosti, oličene u „zvezdi pokretnici koja spaja sfere”* (H. Broh). Jer, za razliku od tiranskog karaktera *starca-sunca*, koji silom jednosmerne svetlosti teži da apsorbuje /u svoj tamni praizvor/ celokupni sobom-ispovrnuti sadržaj sveta, postoji i jedna **sasvim druga svetlost** – spram koje je ovaj tamni praizvor ništa drugo do krug *njenog* stešnjenja: omča *njenog* napeto-centripetalnog suočavanja sa stanjem kakvo je vladalo “pre” svemirskog rođenja.

Za razliku od tiranskog karaktera prvobitnog sunca, Noć kao nadbivstvena kategorija (– prostor beskrajne mogućnosti –) ukazuje na ponor Neispoljenog, odnosno, na ono krilo rođenja svetlosti u koga se sve ono što je tom-svetlošću-stvoreno mora jednom i vratiti; ali, samo na taj način što će *uz njega i dalje opstajati*: nalik na božanstvo u Majstera Ekarta.

Novalisovsko nebo noći, u kome se smiruje sva “histerija” upisana u karakter prve svetlosti, može se shvatiti kao jedna preudaljena sfera – prosečena/poneta strelom blizanačke/hiperbrze komunikacije; te kao mesto u kome vlada hipersinhronija aspekata ponorno različitih doživljaja sveta između Ja, Ti i Ono: – mesto ispunjenja sna o postojanju onog što *samim sobom* kida lance svake zajednice! *Slika noći*, u kolektivnom sećanju, pri tom je tek jedna moguća horizontala sfere – ali i njena **apsolutno skrivena predeterminanta**. Jer, ta horizontala je poluga pretumačenja jednog tek mogućeg, još neodlučenog sveta, čije izronjavanje zavisi isključivo od ukupne mere doprinosa svih mikropokreta, učinjenih unutar “jata ribica”* koje plivaju u sferi.

Urušavanje-u-sebe najšireg/najburnijeg omotača Neboplovne sfere, tj. “oslepelog oka” duha bipolarne svetlosti (Fanesa), formira se i *njen najjuži/najmirniji omotač*: on čini onaj sažeti, prodornije-zračni organ, “mačje oko” (Suđaje) – čiji pogled predstavlja ujedno meko-varijabilnu i hladno-izraznu vertikalnu sfere, instrument dostignuća njene “najnedostižnije neposrednosti”* (H. Broh): – zrakastu krst-strelu prelistavanja svih njenih tamnih odeljaka; večito-pomerajući fluks noći. Tek bi to bila ona novalisovski shvaćena svetlost, *koja traje-u-noći* kao *dragana* neistraženog aspekta tog istog prostora. A ta je svetlost najpre odsutna, nigdinom neizlivena, a tek zatim (– *uz prelomnu joj šuplju*

jeku –) sebe-objavljajuća (na-dalekom-obzorju). *I ona je, za-ljudski-um, tu već beskrajno zahladnела svetlost noći*: – svetlost s oka jednog zrak-skokovitog mikrorazlučivanja, svojstvena isključivo percepciji u genija.

Otud se može reći da postoji jedna **skriveno-svojstvena**, prestabilisana harmonija između *neba noći i njegove svetlosti-dragane**; I ona se, *poput kazaljke zaustavljene na-času-ponoći*, zrcali u “oku mačke” /ogleda u Umu prve pokretačice/. Jer: tek od te materijalizacije Sinopsije, u kakvoj se rađa *naboj svih satova*, ili, putem koje se održava *iskra budnosti svetske duše*, otpada (izliva se) duh svetlosti – “sestra”, zatamnjujući smisao praznog prostora noćnog neba – “brata”. I tu isključivo od neuslovljeno javljene želje *njenog* povratka u vreme “pre sopstvenog rođenja” zavisi i prosvetljenje “brata”, to jest, čistoga uma kao potajnog androgena; – tačnije, postanak horizontalne mreže asocijacija, karakteristične za svet metafore, tu upravo zavisi od *njenog preko-voljnog povratka u stanje te neizabranosti* (uporedo: – u *duboko-prevratničku po/noć svetova*), odnosno, od toga što zrak *njene* samosvesti do u večnost sebe (planski) polu-promašuje, budući uvek već odliven u svoje susedstvo: nalik preuzvišenom stremljenju gotike – do u područje apsolutnog gubitka vlastitog tla.

Jer, *svetlost noćnog neba* – “sestra-bliznakinja”, jeste od spolja aficirana jedino širinom sluteće joj spoznaje skrivenih nijansi unutar sebe, i stoga je njena prajedina formalna oznaka “brat-blizanac” – simbol koegzistencije beskonačnih svetova, koga ona tek svojim zrakom oživotvorava, tačnije, pušta u omogućenje postanka. Jer “sestrina” svetlost podsticanja sveg bezbrojnog paliteljstva tu ne beše drugo do onaj na “bratovom” nebu inicijelno-upaljen duh – koji sasvim voljno silazi u tamu, *dušu usnulog sveta*, zarad **jednog ponornog rizikovanja**, ili primanja tuđe sudbine na sebe: “O, duša što živi jedino neispevanog i neučinjenog radi, oblika budućnosti radi, u kojem sudbina treba da se izrazi!”* (H. Broh). Nov, širi ovoj *noćnog neba* je tako odlilo u sebe onaj stari, koji održavaše njegovo jezgro, te ga je i s “njegovim sopstvenim pristankom” usmrtio: – to beše voljna sebe-žrtva nekog *pra-Ja* koje bi, tek nakon prolaska kroz fazu “beskonačne rezignacije”, “snagom apsurdna” dostiglo konačnu meru svoje samorasvete. Jer: – “pojedinačno kao pojedinačno jeste više od opšteg, ukoliko i samo ukoliko stoji u apsolutnom odnosu prema apsolutnome”*(Kjerkegor); – ili, tek ukoliko stoji usred sile svoga ništenja /up. vertikalnog rasta Kundalinija/, i to zarad pripajanja sveopštem /onome što je, usled vlastite dovršenosti, nepodnošljivo/, ali samo na način da se i uprkos *njemu* održava. Jer: – “vitez vere egzistira *uprkos opštemu*” (Kjerkegor). A stoga, upravo kompleksno-geometrijska stvarnost praoznake, kao preoteta od beskonačno stvaralačke mogućnosti “sestre-bliznakinje”, mora *njoj zauzvrat* omogućiti *izlaz* iz rama *njene* ukonačnenosti – u koga je zapala u vidu bezbrojno mrtve, ili ukočeno-simboličke upojedinačnosti.

Bitak praoznake, kao *mesto odzvanjajućeg preloma prve svetlosti* (– preloma koji je bio dogođen zarad moći ovozemaljskog progledanja u *mnogo dalje* noćno nebo) morao bi, stoga, toj istoj nesaznajnoj svetlosti (nedokučivoj “sestri”) fiksirati (– na njoj sasvim neznan način –) ugao/tren njenog prvog izlivanja: – i to onaj kakav bi za postali joj **oblik nove prisebnosti** bio minimalno “podsećajući”; te kakav bi, *zarad nesuzbijanja-u-njoj volje-za-preokretom*, bio savladivo rizičan ili razrešilački “stresan”. A zarad toga bi to *ново obličje* moralo ostati **prazno-od-sadržaja** /što je ujedno i značenje imena boga Šua – up. “brata-blizanca”/, tj. uskraćeno za **nju** /*duh biljne rose*, Tefnut – up. “sestru-bliznakinju”/; – tj. za onaj duh oživotvoravanja sve nežive prirode što je bio sprovediv tek pod noćnim svodom dvojne im oblikovnosti /tj. pod Nutinim dvostruko-potpornim lukom, instrumentom njenog sebe-izmeštenja – duboko u Noć/. **Shodno tome**, iako (u Brohovoju *Vergilijevoj smrti*) jednom Plotija reče Vergilu: “Ja sam tama, ja sam pećina koja te prima u svetlinu”, – od časa kada “on primi na sebe njen početak” pitajući se ujedno “da li je ona oblik kojim on postade”, te “da li je ona oblik njegovog postojanja”, on postade praznim prostorom svemirske pećine (up. novalisovskim *nebom noći*), dok ona postade njegovom svetlošću (“sestrom-bliznakinjom”, up. novalisovskom *draganom*); i tek od tada on-Vergil, u odnosu na doziv nekadašnjice, “više ne može da se osvrne”* . Tako je i konačan odgovor dala Plotija: “Nipošto ti ja nisam slika pamćenja, oh, moj Vergile, pa ako me i poznaš, uvek me vidiš prvi put.”* Upravo takav **put dvostrukog rastanka** (kako u odnosu na prapredeo, tako i u odnosu na osobu koja ga predstavlja) bio bi put prelaska na ravan **nove metafore**, – čiji bi postanak tek obezbedio onaj

dugo-traženi medijum dvosprežne, dakle, i *njim* i *njome* ispletene ekspresije: – dakle, one koja to jeste isključivo spram samog ponora odlučivanja **što leži neotključan** među njima. To je ponor koji bi se mogao rasklopiti tek putem istrajavanja u stanju povišenog intenziteta (od) prekoračeno-jezičke, *klupkom davnog nesporazuma ispovrnute, slikovne* komunikacije. Jer, ishod te nesamerljivo brže /uslovno: telepatske/, a ipak stalnim joj zbiranim ulogom /*zaostatkom*/ ravno-težno produžujuće /*indiferentne*/ komunikacije, bio bi jedna “putem nesvesnih ritmova otkrivena pesnička reč, koja će, ranije ili kasnije, postati dostupna svim čulima”.* (Rembo: *Alhemija reči*).

Otud se tek stiče uvid da je *svetlost-stvoriteljka* – kao rođena *pri okrilju davne noći*, i to na način postupnog joj preobražavanja u dugo posmatranoj *smrti tiranskog sunca* (tj. smrti onog dnevnog/uskogrudog Amona, njenog finalno odbačenog zlooblika), – u svojoj srži oduvek bila meka i hladovita, te prepuna vrludavih senki. Jer, jedino u odnosu svoje prekomerno napete /vakuumske/ blizine, bitak svetlosti /sile-izvorišta/ i bitak senke /loma-odsajaja/ večito se u svojoj preprozirnosti izmenjuju i kompenzuju, te kao suprotnosti “podizhu jedna drugu u visinu”* (Muzil). A niti svetlost, kao sila izvornog ništenja, niti senka-odsajaj, kao njena “postolujno” zaostajuća slava (plus svojstvo njene smernosti), nisu još one buduće ličnosti “brata” i “sestre”; nego su to samo konturni oblici kretanja neznajuće-obostrane im želje za ekspresijom modaliteta *njihovog* svetlo-mističnog bivanja, – kako bi ovaj postao ostvarljiv u svetu i za svet, dakle, **kao svetlo-nosan**.

Jer, *svetlost* je na nivou neispoljenog sav neizmerljiv potencijal vakuuma, a na nivou ispoljenog tek inertna jednosmerna sila; dok je *sjaj njene senke* – kao dugo izlučivan iz *tamnog ugla* njome-obasjanih predmeta – isto što i prva prepreka jednousmerenom kretanju *njene* prvobitne sile; time je, u isti mah, izlučen i smisao igre *njenog* spektralnog razlučivanja; a to je, u potpuno-lučnom prepokrivanju svetlosnog izvora, sebe-potvrđeno svojstvo smernosti (*od*) *nje same, kao skrovitog eha*, – koji se otud jednom zauvek i premešta u *zavojitu kuću neba*, satkanu od niti prelomljene svetlosti: dakle, onu kakva počiva jedino na muzici samih svojih međuprostora. Otud i *praodsutna stvoriteljka*, koja sebe nadomešćuje *razlomljenom putanjom svetlosti* (– *ona* je “ono više nikad dostižno ništa”, “smrt-roditeljka kojoj slučaj tek odgovara”*) (H. Broh) – saznaje sebe tek preko loma/odsajaja te sobom još pred-svesno odaslate sile; – tek preko posrednog *njenog* dodira s vlastitom isključivom suprotnošću, mrak-ništavilom. I samo stoga se, na raščupanom vrhu jedne ipak preživjele zimske tvorevine, pojavljuje i *lik same stvoriteljke*: – oblik rasta-do-sebe (onog nedostižnog) Trećeg – kao sasvim mlad izdanak: – zeleno-ozvezdana šišarka što, na pravilnom odstojanju spram života ljudi, drži tajnu samooplodnosti daha svog sopstvenog snoivenja!

Noć – kao “zvučni srebrni prostor”* (H. Broh) **jednog do-kraja-neispevanog sna svemogućnosti** – je ono poluvreme u kome svi predmeti (usnuli svetovi) otključavaju prostor sopstvene (latentne) svetlosti, i to usled svojih polutrenutnog suočavanja sa stanjem najdubljeg mraka, kakvo je vladalo samo jednom – “pre njihovog postanka”. Tako nastaje mikroprizma bezbrojnih središnjih prelamanja – *brod putujućih blizanaca* – čije bešumno (prividno usporeno) kretanje tvori onu nežniju, magličastobelu koprenu koja lako obavlja *hučni prostor sfere*, krijući pri tom odsustvo “dirigenta”: – šupljinu čekanog progovora mnogih, koji najpre pridolaze u liku samo jednog, **Trećeg, kao prvo-pristupajuće nepoznanice**. Otud “blizanci” deluju iz svoje vakuumske “podmornice” kao svetla strana mesečeva spram tamnog jezgra sunčevog – koje se stvrdlo u oblik palozemaljskoga. Tako *oni* sasvim bešumno “potkopavaju” silinu zamaha jednousmerenog diska sunčevog, – te deluju *sobom-odbijenom* silom njegovog zračenja *naspram* njegovog vlastitog prajezgra, tu već zgusnutog u praplanetu mesečevu; dakle, kao sila delujuća *nasuprot* tamnoj strani mesečevoj, kao i svemu što je bezrasvetno/fiksno! A sve se to ostvaruje tek putem napora suzdržke od svakog, međusobnom blizinom motivisanog, delanja samih tih duševnih blizanaca, – nemih posmatrača dubine/visine svojeg sopstvenog međuprostora! I to sve dotle dok *oni* skupa ne dođu do stanja kristalizacije jednog /brzinom daha iz-sebe-prevodivog/ pisma/jezika, živog organa pojačane oštine tačnosti u strujnom dah-pogotku nesvesnog htenja, odnosno, još neutvrđene putanje stremljenja Drugog. Tako imamo paradoks da Drugi, kao *neko apsolutno nam nepoznat*, stiže do tačke našeg unutrašnje-zadatog cilja **pre nas samih**, te da odliva

njegov *sobom* opažen oblik (oblik naše odmaknuto-buduće spoznaje) u prostor “iza ogledala”; a to isto neznajući činimo i mi njemu. Tek se na taj način “prozirnost prelila u prozirnost, a da je ipak zadržala svoju sopstvenu bit.”* (H. Broh). Ali, takvo što može jedno svetom-ograničeno-Ja da učini Drugome (kao-Odsutnome) samo stoga jer je put pra-sile, ili dinamika božanske želje, do te mere (– procepnim uplivom želje za dah-vrtoglavim nastavkom stvaranja –) već strategitrana od zastoja, da nužno kad-tad destabilizije sopstveni *centar* (ono nadneshvatljivo Treće), odlivajući ga u *novu*, ili *blago-pomerenu uzročnost*; – odnosno, u umnogostručeno-zrcalnu dimenziju *njegove* drugosti, u kojoj *ovaj* (Treće – budući tek svetlosni vid još neuobličene sudbine Drugog) postoji još samo kao njegovo vlastito ime; takođe: kao simbol jedne svoje još neupoznate sablasti; te kao vid sebe-doziva u dahom-izukrštano-postajanje: – kao *sudbina iza sudbine**:

“...put svetlosti naumila si da strujiš – hoćeš li uspeti? – Ali gde se tvoga strujanja mnogostrukost cilja svesna izukršta, strujom uslovljena struja, samo tu rasklapaš ono mirujuće: stvar i ime svetske istine, uzajamno sjedinjene, pozvane da se sjedine, e da bi tebe odrazili;”* (Herman Broh: *Vergilijeva smrt*).

***

Upravo za pra-odnos stvaralačke komunikacije dvaju duševnih blizanaca jeste ključan muzilovski momenat pokušanog istrajavanja, odnosno, neistrajavanja u “zatvorenoj sobi dečjih uspomena”*: jer, to je momenat koji se zbiva *uprkos* njihovoj primarnoj žudnji za neposrednim utapanjem u daljinu, koja se tek sluti kroz prozor sobe, dakle, u neodređenu beskrajnost; te stoga ovaj momenat stoji i *uporedo* uz zahtev njihovog intenzivnog bavljenja – unutar te sobe! – jednom određenom problematikom ustrojstva spoljašnjeg sveta: tek to bi ulivalo jedinu zbiljsku, iako nejasno ocrtanu, nadu dvoma zarobljenim blizancima za pronalaženje tajnog izlaza iz ove sobe – katarzične tamnice njihove zajedničke/bipolarne duše.

A glavna zlokob sveta bi, pri tom, za njih bio: duh mehaničke nužnosti koji teži da, pod maskom zajedničke svrhe, smeni **androgenijski duh jedne iskušavano-nadneslučajnosne fantazije!** Jer, čist um jeste upravo “najobesniji” entitet u strukturi živo-delatnih stvari – koji se iz samog sebe planski urušava, postajući ljudskom proseku prilagođenim raz-umom. Tako je upravo razum ono prvo-bitno ne-uozbiljeno; on je zlo fascinirajuće preko-mernosti *prvog* neuslovljenog pokreta, te istovremeno “podzemni” izazivač jednousmerene strasti duše koja, ne samo da premašuje sferu praurođeno nagonskog, već i svaki mogući objekt saznanja, – to je još u pretpočetku sveta isprogramiran hod besmisla, koji napreduje sve do ruba ni sa čime više uporedivog ambis-ništavila. Jer rastvaralačka moć razuma jeste izvestan, u pojednoznačen smisao sve božansko-ljudske sreće prerušen, ishod tiranskog (saturnskog) ustrojstva (drevnog) sveta. I to upravo zbog toga što se tu javlja *čist apsurd* – kao *poslednje-rezervna snaga ljudske vere** (Kjerkegor), što se crpi od ovog, na slučaju postignuća *sveobuhvatne ravnoteže**, zlokobno zastalog sveta!

Stoga je zlokobno staro /bez ikakvog posredovanja sprovedeno, „dnevno”/ ustrojstvo sveta, po kome „sestra-bliznakinja” ne bejaše svemu prestupni i sebe-oteti izdanak duha svetskosti već prosta hipostaza svetske duše; “brat-blizanac” ne pokretni prag takve jedne njene i sveopšte nade, već samo monopolarni/tiranski um kao raz-um, – a usred njih je onaj usisavajuće-biljni *zloduh predela* koji svojom *tugaljivom pesmom zove*. Dobro-posledično bi bilo novo /u-snu-preispitano, “noćno”/ ustrojstvo sveta, po kome „sestra-bliznakinja” postaje dinamička strana bezlično-sveopšte duše, i to duše koja je uistinu ne toliko bez-lična koliko nad-lična, jer je *u sebi bezbrojno polarizovana*; “brat-blizanac” pak statička, kao njen simbolički okvir, horizont-povratnik njene beskonačno udaljavajuće jer *zrcalom-večeri-prelomljene sile*; on je stoga i *luka njene zagrobne barke* – koja struji kroz bezbrojne polove u-noći-probuđenog života. Pri tom je i *usnuli zloduh predela*, što bez traga odvlači sakog smelog istraživača, jedan pretpripremljen “podzemni” oblik daleko budućeg čovečanstva, koji tek iz osnova jednom dogođenog “noćnog prevrata” /kojim je i bio okončan stari eon/ prelazi u vid nadneposvojive, oslobođeno-samosvesne sile (– u zvezdane terazije, um Dikein). A to je sila ozbiljenja novog svetskog poretka – koga donosi trajnije-uskrslo prisećanje svih velikih pesnika na neko, zarad beskrajnog bogaćenja oblika svog *predatog* života, plemenito sebe-odreklo *pra-pra-Ja*. Jer isključivo ovo

“pamćenja lišeno sećanje”* (H. Broh) jeste oblik *njegove* posthumne slave: – stanje trajne ozarenosti, koje *uzvodno putujući* uspeva da istraje kroz jednu zemaljski nepojmljivu, sablasno oduženu noć.

Upravo *zapadna strana sveta*, kao prag (up. Amentet) otisnuća drevno-zloslutnog sunca u *neizmernu noć* (up. Duat), te kao ono mekotom odišuće mesto gde se prikuplja sav *srebrno-ovenčan sjaj predvečerja*, – jeste strana na koju gleda onaj *jedini* prozor sobe teskobnog boravka duševnih blizanaca. To je strana na koju se jedinu projektuje njihov beskonačno propleten pra-odnos, a na čijim vršnim vidicima se ovaj čak i ponad toga umnogostručava – da bi se tek zatim dogodio povratak odaslatog fluida dvosložne im dah-slike nazad u prostor njihove sobe (to je soba koja se čini artificijelna, iako je čine konture šumskih međuprostora – *preteća budnost četinara*). Time se ova *njima jednom* odaslata slika “zaleđuje” posred pokreta “izlivanja” ka većim daljinama, – ili, kristalizuje u zakon večno-smislenosti komunikacije, – tvoreći pri tom utisak nečeg zloslutnog što se iz davnine sebe priseća! To je *eho* samo jednom zazvučalog pradetinjeg zavičaja, koji se u sopstvenoj školjci poslednjom čežnjom sagoreo, preobrazio u **oganj iščeznuća** – kao i uporednog mu večnog trajanja u slici sobom novobojenih zvezda, koje postajahu *kristali rastućeg mira sred sveopšte uskovitlanosti*. Ali se, sasvim nenadano/plemenito, ova iz-sobe-odaslata fluidna slika /što oličava kristal blizanačke komunikacije/ zanavek i oprostila od daha svoje sudarom-uskrslе uspomene, s kojom se u istoj toj sobi već beše pritiskala – čime se ta od-sveg-izdvojena soba teskobnog boravka duševnih blizanaca, kao upravo “okrilačena”, trajno i uzdiže u svetle horizonte.

Prethodna intenzivno nepodnošljiva blizina Drugog, kao već dogođena u strukturi “zatvorene sobe”, od tad postaje **pragom sasvim nepoznatog sveta** – sa koga se, ukoliko se na njemu istraje, inicira paliteljstvo udaljeno-andeoske varnice pogleda na sopstveno smrt-rođenje. Samo ulaskom u ovu naizgled poznatu, a uistinu nam sasvim **stranu**, duševno-doživljajnu perspektivu svog “blizanca” (– što je moguće tek ukoliko voljno otpustimo od sebe, u jedan nadnezavisni život, pred-datu nam njegovu tačnu sliku, tj. njegov u-nas-ubeležen otisak –) moguće je i **nemo-sagledavalačko svladanje ambisa druge smrti**. Jer ta se *druga* smrt javlja kao stalna pretnja *grotla središta* da bespovratno usisa u sebe jedan – voljom svake usamljene individue, u njenom tajnom savezu sa mnogima, koje i ne poznaje – upravo dugo izgrađivan **okvir samostalnog opstanka**; a to je svepropleteno-zavetni postav ideje svake moguće zbilje – kao uskrsnuća.

To je, dakle, onaj ciljno-pomeren glas obeležavanja duševnog raktšća, predzacrtan kao deo skrivenog kosmičkog plana, *lebdećeg božanskog imperativa*, – usled koga ovaj isti “klizi” u prestup svakog svog jednom predatog zakona. I to sve zato da bi sama beskrajnost prostora fenomenalnog postala zakonita, ili, da bi dimna koprena sa čuda neuslovljenog postojanja, koja svojim naglim istupima i povlačenjima izazivaše zazor (zla ćud Meduze), bila preuobličena u blagost spontano poteklih ritmova sklada. A to su oni ritmovi kakvi se inače uspostavljaju samo među segmentima za vasionu trenutačno objedinjavajućeg, **dramskog događanja**; – ili, pak, među onim svud rasutim segmentima *bolom iskidane svetske duše*, koji se na svojem novom/preusmerenom putovanju, poput potpunih neznanaca (bezbrojnih, naknadno upojedinačenih duhova), tu zaista prvi put i susreću.

Nijedan oblik jedinstva, u beskonačnoj samosaznavajućoj vasioni, ne traje duže od trena. Jer, takav bi jedan oblik – provalom svakog narednog sloja svoje dubine – **samog sebe probio**: – te bi, zatim, i odlio svoj prikazujući sadržaj u naredni podsloj, koji bi ovaj prethodni, u-sebe-uloženi, tamno uskladištio i do-u-večnost odužio. I stoga: “...neka ćuti on koji je svu noć lutao po besputnoj planini svojih osećanja – kao što mornar ćuti, stariji, dok pretrpljeni užasi igraju u njemu kao u drhtavim kavezima.”* (Rilke). I stoga: da bi *pred-odbrojano* istrajavanje u “zatvorenoj sobi” postalo izdrživo (– jer u njoj je svaki od dvoje “blizanaca” beskrajno sam, upravo zato što faktički ne može da bude sam –) neophodno je prisustvo drugačijeg fetiša (katalizatora “drugačijeg stanja”*) spram onoga kakvog su imali muzilovski blizanci: – umesto beskrajne zemlje detinjstva koja, kao svetla senka (najava) nekog tek budućeg jedinstva, ulazi i izlazi kroz prozor sobe kako i kada ona hoće, a čija struja na kraju ipak biva zaustavljena “zidom sumorne kiše”, te skamenjena u “dečje igračke”**, one koje zauvek ostaju nepokretne unutar sobe, – jedna ljudskom umu ipak dostupna **slika noći**. Jer, to je istovremeno i slika prodisavanja izvesnih, dahom najdubljeg podzemlja uskovitlanih, struna jednog predela – predela koji,

iako zeman, počiva pod najvišom zvezdanom kupolom, nastalom od samoizlivenog kap-plamenog duha Sagledavateljke. I on, u tom žalno-izmenjenom stanju, **još postoji** – u vidu najviše izdigle *šupljine zemljine*, kojom jedinom i blista skupnost *svetskog sna*.

Ali **podzemljem uskladišten san** ili *duša sveta*, jeste samo **nadaleko odmaknut** odblesak “pesničkih stanovanja na zemlji”* (Helderlin); – ne i obratno, da ovaj najviše-prostran vid stanovanja ima potporu u nekoj kanibalistički sveobuhvatnoj duši: – Dinosauru. Stoga, *duša sveta* kao *oblik skamenjenog bola, predeo žalne uspomene*, ili *kalup* produžavanja *daha* svog praelementa /i to upravo kroz jedan trajniji život svog mehurja/, opstoji /u za pesnike “oskudnom” vremenu/ isključivo **u rasutom vidu**: u klobučastim močvarama, u zavojitim dolovima i hučnim pećinama, pri trokutnim moreuzima i sl.: “...zbog duše prostor postaje izlomljen i klobučast kao led.”* (Muzil).

Pri tom, isti taj blaženo-noćno prostrt **prapredeo**, budući prepun **probudeno-setnih očiju**, tek svojim usaosećavanjem u strašno **pozadinsko crnilo**, vazda preteće iza zgusnutih sazvežđa, svija k sebi i sam njihov preudaljen prostor! A takvo nemo-sagledavalačko trpljenje (od strane duše tog predela) neizbrojnih zvezdanih kolona, isto je što i rilkeovsko trpljenje povorke nepoznatih žena koje su mu, *ubitačne*, noću strujale kroz krv /“– Ah, kako su tuđe!”*/. Jer, tek se takvim jednim trpljenjem i sam zanemeli sagledavalac, kroz prelomno-svinutim mu pogledom na za-sebe-uobličenu (čekano zemaljsku) smrt, uznosi u noćno-pisane visine: – kao kad “sudbina u pesmu ulazi, pa se više ne vraća, postajući unutra slika...” (Rilke)*.

A tako i sami ovi “blizanci”, bivajući kroz prozor “zatvorene sobe” obostrano suočeni sa ambisomiza-zvezdanog veza, zajednički počinju da dopisuju u njega **svetlu senku**, nedokučivi obris iz-sebe-postanka jednog jedinstvenog im “brodskog tela”, – koje je zapravo učinak napora sprežno-manevarske plovidbe /od dvaju/ slučajno susrelih, apsolutnih stranaca-u-noći; – i to stranaca koji ne morahu biti isključivo *ono dvoje opšte-poznatih kao sveinicijelnih*. Stoga, taj brod šireće svetlosti jedne u-lednik-zbijene ambis-rasvete, i to u vidu razgorele **buktinje nečijeg bezosvrtnog samosaznavanja** /to je brod oslepljeno-ljubavne moći pojačano-tačnog razlikovanja/, jeste isto što i postanak jednog *univerzalnog*, ubrzano iz-sebe-prevodivog **pisma/jezika** – koje bi se *sobom otključalo* tek usled “podzemne” želje za jednom preogromno-žrtvenom komunikacijom među najdaljim strancima! I to sveskupa daruje njegov postanak kao bestežinsko plovidbenog tela koga čini već i samo kretanje geštalta, ili jedan trenutačno-zanemeli izraz (od) sebe-vidstva same pramogućnosti fugalnog do-uobličavanja. Dakle, najpre je ono praživo pretvoreno u neživo, da bi za uzvrat, svo neživo bilo jednom zauvek preobraćeno (ili ne) u živo.

Dakle, sam upliv Neprijateljskog Trećeg – kao iznenadni prodor nesamerljive snage iz crne pozadine predobezbeđenih sazvežđa, kao takav dogodiv tek kroz **oko uljeza** – jeste izvorno konstutivni uslov trajanja blizanačke ljubavi. Jer mesečevo-kraterska šupljina *Uljezovog trećeg* /izmeštenog levog/ *oka* jeste mesto u kome se nekad skupljahu sunčani otrovi, izlučeni iz lomova svih jednom odbijenih zrakova hladno-zvezdane svetlosti, a koji uistinu poticahu iz sveobuhvatnog krila nebeske crnine. Svakoj duši određenog zraka otud odgovara tačno jedna doza te i poseban kvalitet tu zacrtanog otrova – koji ona mora po višoj nužnosti da primi na sebe **te i da na njega sasvim pojedinstveno-svojestveno odreaguje**, da bi na svom daljem lutalačkom putovanju uopšte i mogla susresti svoj pravi, vlastitom susedstvu putokazni znak/zrak, što joj u susret pridolazi s *jednog drugog, šire-ozvezdanog* stabla – *kalemljenog drveta-munje, vrhunca sopstvene verolomne stranputice!* I ona s tim presrelim je zrakom tvori “krilatu katarku” – osovinu uzleta tirkiznog Skarabeja. Stoga, iako indiskretni pogled *Uljezov* unosi, među ovaj blizanački par, svu grubost okolnog sveta /namesto mira njihove zagledanosti u širinu onostranosti – sabranu oko zmijski upletene “katarke”/, *njih dvoje* ovoj ipak odolevaju: – jer *oni* ne napuštaju svoj stari san o boravištu u zeleno-svetlosnoj mekoti sopstvenog sveta, ali istovremeno – prividom sopstvenog mirovanja u tom zajedničkom im snu – grade neprestano nove i nove strategije svog muklo-otpornog kretanja u tuđem svetu. /Jer: *Uljezov pogled* je tu isto što i onaj čuveni Isusov mač, kojim se razara oblik svake uspostavljene zajednice-na-zemlji, i kojim on – uvodeći među bliskima nesporazum – uvodi smisao duševne, ili telepatski-odstojne komunikacije/. Otud, tek s urušenjem ravni primalnog bitisanja (– usled zapadanja nekog vrtoglavo sebe-uočnog tvoračkog

subjekta u onesvećujuću istost sa svetom –) načelo istrajavanja u čistom, ne-iznuđenom samotništvu postaje najveći estetičko-etički imperativ. Jer jedini moguć put unazad, do u prastanje odrekle potpunosti, preostaje na kraju kao “hod usamljeni predelom lišenim sna”* (Rilke).

Preispitivanje “podzemne” osnove zajedničkog življenja dvaju duševnih blizanaca otud je moguće samo kroz jedan dugotrajan proces upoznavanja svojstava onog *sebe-stvarajuće-trećeg* – i to preko primarno sebe-ne-stvorenog, *neprijateljskog trećeg*! Jer, **Uljez jeste prakonstitutivni manjak u vezivnom tkivu samo-iz-sebe-postajanja Trećeg** – koje je tek jedan neizbrušen zlooblik svetlosti-prastvoriteljke! Pri tom, ovaj nenadni upliv *Uljezovog pogleda* jeste upliv one nevidljivo-perspektivne tačke koja, mimo svog pravog konteksta, stvara efekat iskrivljenosti svih datih joj presečnih površina, te od neizbrušenog oblika blizanačke komunikacije stvara njegovu vlastitu karikaturu: – primitivnu komunu sa novim obeležjima posesivnosti; a od serafimskog venca svejednakosti, kao oblika opšte saosećajnosti – nakazni oblik sentimentalnosti, koji se čudnovato prepliće sa najvećom surovošću! Ali, umesto da ovaj šunjajući-zamaskiran *Uljez* prođe neopažen, on iznenada – *svršetkom kružnog veza pramajke* – biva razotkriven kao klica razdora u vencu svejednakosti, satkanom od koso-titrave svetlosti, te ujedno i kao uslov prvog oblika njene prisebnosti/skupnosti; – tj. kao jedna veštački dograđena karika, prisustvo “nestvorene ukočenosti”* (H. Broh) u toj svetlosti, bez koje bi se ova u bespovrat rasula! Tako sam *Uljez-Samodržac* najpre pravi razdor među serijski-apstraktnim sestrama /heliadama/, da bi ih opet na višem/izlaznom luku strujanja svetlosti – upravo **u otporu spram samog sebe** /kao izvora primalnog zla/ – ponovo /i ne htejući to/ ujedinio /u liku *treće, za-krug-prosecajuće* i otud *sudbonosne prelje*: –*Atrope*/; i to na način vrtočavog povezivanja *njihovih* do tad sasvim odvojenih puteva, u koronu *dogorevajućeg* daha pradavne stvoriteljke: – dakle, u koronu koja tek ovim razdrom jeste uistinu stečena /“jer, budna duša je neispunjiva praznina u prostoru”, (Muzil)***/. Otud pridolazi i jedan, izdahom svake zasebne korone ovog *sestrinskog niza* dodatno zadobiven, *prazan prostor* – za slobodnu pojavu Drugog, to jest, “brata” – simbola *noćne šupljine*, koji, budući mnogostruk i bez sopstvenog lika, kod svake odgovarajuće “sestre” stvara upravo zasebnu okosnicu kako *njenog* tako i *njegovog*, prelaska na ravan sveopšteg uskrsnuća. Jer to je ravan beskrajno usložnjene obnovljenosti pramotiva, tj. nulto-podsticajnog izvora sveg nebeskog paliteljstva, koji zatim od sveg potonjeg sveta bejaše zaboravljen.

Jer **zloslutna je troglavost proročkog motiva** – Sijamska Sestra (Izis), koja na čelu imaše presjajnu petokraku zvezdu pokretnog (– točkastog) preseka sfera. Dakle, upravo *ona* koja nosi masku jednog davno nestalog jedinstva, te koju prati svojstvo nemilosrdnosti lepote kao šuplje-površinskog, uistinu neravnog oblika *kugle sveobuhvatnoga*; a iza koje se krije onaj *strašni Uljez*: – *ipak korisna kiselina*, što nagrizava oklop *u-njoj-zarobljene* sile prošlosti. Ali, upravo *ona* jeste ta koja zarad testiranja drugosti Drugog (“brata”) ukršta nebeska ogledala. Tako on sam, kao simbol mnogostrukosti prostora noćnog sna, prolazi kroz mnoga ispitujuća ogledala da bi se na kraju oblik njegovog postojanja sveo na izvestan putokaz: strelicu izlaza iz laviranta “najviše-apstraktnih likova svojih strahovito neizbrojnih sestara”.

Tek to beše onaj zatajeno-dvojni ulaz u središnje-šuplji prostor lopte prazemljine, koji sačinjavaše blizanačku /ličnu/ pod-strukturu /bezlično-svetskog/ sna: – nerazvijeni osnovni oblik budućeg /samo-prevodivog/ jezika, iza koga još nije stao ni jedan jedini subjekt! to je onaj jedini svetlo-dosegli oblik /čistog/ postojanja, dakle postojanja-bez-granica, a koji odgovara stanju tek otpale težine nečijeg – vizuri sopstvene drugosti saobraženog – snoviđenja: – nova lepršavost dvo-daha, na beskrajno ozbiljnom delu sopstvenog uzajamnog podsticanja; takođe, svetlonosno dvoupletan bič produžetka stvaranja – ono tiransko istinoljubivosti svakog sanjaoca.

***

“Muzika je jedini dar u kome čovek uživa sam; svi ostali darovi traže svedoke“. (Marmontel: Priče o manirima).

“... Ali palo čovečanstvo ima mogućnost da se služi još jednim zadovoljstvom – možda jednim jedinim – koje se još više nego muzika najbolje ostvaruje u drugovanju sa osećanjem izolovanosti, sa osamom. Mislim na zadovoljstvo i kontemplaciju doživljenu prilikom posmatranja pejzaža u prirodi.” (Edgar Po: Vilinsko ostrvo).

*

Može se reći da postoji sasvim izvesna veza između sve velike stvorene muzike i svetlosnih struna određenog predela: “arhitektonska” slika preseka na-sebi-zastalih geoloških strujanja i iz-nesvesnog-izroneli, obrisni zapis muzičke kompozicije stoje u prisnoj vezi. Isto tako, putokaz tumačenja jednog takvog zapisa odgovara motivu “drugačijeg duševnog stanja”* (Muzil) koga predeo budi u sagledavaocu – a koji je obavijen “velom poluprovodne beline”; on, kao *prostor pod velom*, odgovara *predvorju* sagledavaočevog priviđanja/prislušavanja određene kompozicije, u kome se zbiva pomeranje fokusne tačke značenja – od ove fiksirano predmetne stvarnosti ka onoj “klizećoj”, metaforičnoj. Tačnije, to je onaj neodređeni deo ljudskog osećanja koji je tek uvod u sferu povišene određenosti /u kojoj se upotpunjuje i sam muzički zapis – postajući multimedijalan/.

Tako i prvobitno bleštav Svod Noći, obavijen tamnom koprenom sopstvenog predusaglašeno-zvezdanog rođenja (zbivajućeg “usred dima propasti *tiranskog sunca*”), te kao pri tom još i zamagljen “od suza bezbrojnih zvezdanih suočavanja”, na kraju postaje “od spolja mutno-beo”, a “iznutra jasan”. I to samo stoga jer pod tim velikim unutrašnjim pritiskom odašilje jednu brujeću melodiju, a da pri tom ujedno i prikriva njen idejni kostur, tj. praklicu njenog *putujućeg* ispisivanja na površinu – predstavljajući je kao (navodno) gotovo-zapisanu, trajno zaustavljenu u toj slici /jer, svakom pojedinom epohom aprahovan određen likovni detalj, ornament kao “formula životnog stila samog”* (H. Broh), jeste jedna predsvesna volja za otkrivanjem onog dopravljenog unutar muzičkog zapisa/. A tek zatim bi i Svod Noći, sebi-sazdavajuće merilo daljinskog ukomponovanja u-nepovrat-prosutih sazvežđa (– merilo *upadne* tišine, što je tek najavljujuće *hukom sudarnih obzorja* –), preobratio u *nemi odgovor sfera* (na iz-dubina-izronelo, pobunjeno pitanje čovekovo):

“... prauzrok se iz “konačne” beskonačnosti jednog ipak još antropomorfno boga izmiče u pravu apstraktnu beskonačnost, nizovi pitanja ne uviru u ideju boga nego stvarno odlaze u beskonačnost (oni, tako reći, ne teže više ka jednoj tački, nego su se paralelizovali), kosmogonija ne počiva više na bogu, nego na večitoj produžljivosti pitanja, na svesti da nigde nije data tačka počivanja, ...” /Herman Broh: *Raspad vrednosti**/.

A “zdanje formalne logike počiva na sadržinskim temeljima”*** /H. Broh/ – možda na isti način kao što i zapis jedne muzike počiva nad predelom.

Otud bi se mogli odrediti izvesni stupnjevi razvoja reljefnog zapisa (posebno romantičarske) muzike:

1) Upravo nalik planinskim predelima Skandinavije, a istovremeno i tropskim ohlađeno-vulkanskim ostrvima: svi oblici kao da tonu jedni u druge, da bi se – iznenada – na granici brisanja vlastitih obrisa, rasklopilo njihovo vulkansko središte; koje, poput centrifuge, iznova iz sebe izbacuje zlokobno raščupane kupe visova, i to tako da ovi postaju viseći – poput ukoso-izbačenih tornjeva kakvog prirodno niklog zamka.

Shodno tome /kao pomenuta **sadržinska preteča**/ već i kod ranih Hajdnovih kvarteta – poluosamostaljena površina izraznog postaje vrtložnim kretanjem tečne magline neapetitivnog dela duše, koji poput jednog do kraja nerazućenog, mutno-belog vela prekriva izvor svoje zlo jednousmerene sile. Ali, takođe i svoj tu već blago-pomeren cilj: – novozadobiveni prostor za strujanje svog ponad-svega-klizećeg daha, koji dovodi do iscrpljivanja poslednje dubine onog bezizraznog /okamenjeno-izraznog/.

2) Nalik balkanskom primorskom kršu: jednom ustanovljeni oblici se – pod uticajem “drevnog vetra s pučine”, “što duva samo za prastenje, amo prostranstva čista, sručujuć iz daljine”* (Rilke), postepeno iskrzavaju i ogoljavaju, još samo mestimično obrasle gustim šibljem i mahovinom, postajući istovremeno – u lomnoj oštini šireće-zračnih kovitlaca – svemirski apstraktne i nalik raskošno uobličanim, iz dubine noći obojenim igračkama! U neprestanom su razgovoru sa svojim posmatračem i

kao da predstavljaju zamrznut izgled krivulje sveoprotežne komunikacije, koja biva zatečena da stoji poput osovine – dakle, usred a ne nasuprot sve strahotne svemirske bezbrojnosti.

Kod Betovenovih *Poslednjih Kvarteta* – pozadinsko *treće* kao *nepoznanica* konačno izbija u vidu samo-ispisivanja one duboko-zatamnjene strane duše, krećući se u svom *podzemnom* otporu spram objektnog sveta, te prevodeći prostor onog strašnog u groteskno, i obrnuto; trajno pomeranje granica svih zatečenih struktura.

3) Nalik najvišim oblastima Alpa: – postoje mnoge senkovite doline koje izražavaju vrhunac jednog samodovoljnog života, a koje su ograđene kristalnim šiljcima, izlomljenim u svom saodnosu, te u kojima prosečnog putnika hvata klaustrofobija. Kako je samo nakon toga – već iza susedne stene – neočekivan strmoglav pad tih visećih gromada ka podnožju, čiji /za okoštali um nepojmljiv/ raspon tu opominje na prividnost spokojstva bivanja-u-izolaciji svake takve visoravni. Jer, u visinama se samo prima uput za traženjem razloga silaska sveg beskrajno samodovoljnog života u teskobne nizine zlo prenaseljenog sveta.

Kod sve Bramsove kamerne muzike – ono *treće* kao *nepoznanica* izbija tek na kraju ciklusa variranja nekog motiva – budući da je *ono* već u *sebi samome* suzdržano, te po svojoj najdubljoj strukturi osvrtno. *Ono*, dakle, izbija tek preko dramskog posredovanja primalno zle jednousmerenosti stvaralačke sile, koja sobom ruši i iznova uspostavlja obrazac tumačenja svoje druge *svetloporođajne* strane, tj. svog *nesvesnog* motiva – koji tad baca jedno sasvim novo, “koso” svetlo: to jest, ispovrće onu “svetlo-zanoseću” fugu blago-izmenjene percepcije stvari – kakva se zbiva samo u retko-pravog romantičara.

4) Jedan sasvim neočekivan spust sa Alpa u kanjonske nizine, u potrazi za novim – blizanački dvoobalnim – dolinama punine duševnog života. A zatim, tek odatle, sasvim nenadan dolazak do Rajne – gde se čitav rečni predeo *do te mere* zanosi za sopstvenim *blagim zakrivljenjem* da ovog *produžuje* u oblik beskonačnog odlaganja svog konačišta. To je, međutim, ono što probuđuje jednu *uznosnu slutnju u sanjaru* – koji postaje poput grozničavo zgrčenog drveta na uzvišici, što ispraćuje jedan /padom doline bespovratno odlazeći/ predeo.

Kod Šubertovih poznih tria, kvarteta i kvinteta, takođe i u njegovim trociklusnim solo pesmama – postoji jedno hipervidljivo, burno-površinsko kretanje pred-svesnog dela sopstva, koje sve više nadilazi svoj zamišljeno postavljeni, *ciljni centar*, te tako postaje ironijsko sredstvo podrivanja onog ustrojstva svekolike osećajnosti koje podržava tek samo njen inertni, odnosno, apetitivni deo. Tako ovo višestruko kretanje, oslobođeno iz čvorišta neusmerene, tačnije, *u-sebi-usukobljene* strasti duše, na kraju prerasta /uz prividno malu verovatnoću/ u *tonski diferencirani mir*; – i to sve u jednoj oduženoj, i time već sasvim relativisanoj, liniji skretanja od svake utvrđene tračnice. Dakle, jedan visoko hrabrosni a pri tom ipak isplaćen čin rizikovanja, koji prosečnom umu daje privid beznadne slabosti i gluposti...

(U prilog izrečenoj tezi da se u jednom (ne)-uređenom pejzažu – pre nego igde drugde – da opaziti ono natprirodno, što je inače samo apstraktnim sredstvima izrazivo, stoji već i sama činjenica da se francuski simbolizam svojim dobrim delom razvio iz nemačkog romantizma /koji se “naivno” fokusirao na prirodu/; te i da je, obratno, duh nemačke tiranske tačnosti mogao pronaći svoje prolazno utočište u sferi francuske “kreativne lažljivosti”, i njenom “podlom” jezičkom isklizavanju – iz svake fiksne konstrukcije, potekle od nemačko-jezičkog duha uskladištavanja u-bitni-nesavladivog nadira kolektivnog sećanja; jer je ovaj više topološki nego senzitivniji jezik dao najveće plodove upravo zato jer je jezik trpljenja neizmerne siline rada izvanjezičkih elemenata u sebi).

***

„Svako je poseban zvuk koji samo u duši onog drugog može da ispiše neku figuru, inače nigde drugde ako ga ova ne čuje;” *

(Robert Muzil)

Jedno *Ja* (*ono uvek drugo samog sebe*) postoji tek na osnovu svoje kadrosti da čuje zvuk (*nemi nigdinski zov*) svog drugo-bića, nesusrelog “blizanca”, koji u njemu ispisuje njegovu – ali ne i sopstvenu – figuru: – a to je **onaj mnome preegzistentno viđen oblik-moje-duše, kojim se *Ja* tek samoprizivam u postojanje** (up. bezgranično postajanje). Iz apsolutno neznanog osnova jedno *Ja* ovo isto duguje *Drugome*, i ne zna se ko tu počinje. Dakle neko *Ja* tek otud počinje da postaje-sobom, što u nekom trenutku saznaje skriveno-smislenu reakciju čitavog svemira na sopstvenu *nigdinom-odazvanu* pojavu – **i pre nego što bi ova sama izronila u vidljivo!** A ta sumirana, jedinstveno-svemirska reakcija (– kao završni efekat spreznog rada na *jednom istom jeziku*, koji se dugo već kristalizuje u *Crnoj kutiji, Šupljini čekanja Praiskopskih blizanaca* na znak inicijacije u najdalje pretpripremljen *odgovor duše predela* /na pitanje o uslovu postignuća **čistog**, to jest, čak i u učinjenom mu *apsolutnom rezu* ili prkosnom sebe-pomaku, **ne-pomereng** postojanja –) jeste u svom početku **dvostruka, rascepljena**. Jer, različite/nepodudarne su duševno-dubinske reakcije *Jastva* i njegovog *Drugog*, iako su naizgled – sagledano iz spoljašnje perspektive – istovetne.

Finalni, do kraja “prevodilački” pokret Šahovske Nepoznanice, kao onaj dugo čekano razrešenje nesporazuma između ponorno-otuđenih blizanca (oblik *Njihove* iznova pokušane komunikacije), iščezava (poput *srebrne trake*) na *zapadnom obzorju*. I taj pokret biva (– *s te neznane tačke* –) poput *eha* vraćen onome koji ga je (prvi) odaslao; te se zatim još i toliko usporava – unutar destilisanog, mekoplavog prostora svoje nijanse – da se na kraju zamrzava u “pahulju”: – kolaž pomereno-metaforičkih značenja, koji beskonačno raste! A taložna dubina njegovih senki, pri tom, na vrhuncu svoje zračnosti samu sebe otkriva: – kao dvobojno-osnovnu senku, okvir **ovog** preodlučivog pokreta: – zatim, kao jedan plavozeleni (poluprovodni) fluid: – *uzburkana korona oko zvezde staklitskog podzemlja*; – dakle, kao kružni tok koji iznosi na videlo sve *njene*, zlokobnim joj odsjajem prepokrivene, akcente. Tako se komunikacija ovih Dvaju /nikada susrelih/ Blizanaca, na vrhuncu svog intenziteta usporava, ili, daje **privid usporenosti** – oduženosti svog krajnje-zaokretnog, odnosno završno “prevodilačkog” pokreta.

Nasuprot zovu-iz-školjke zapadno-brdskog predela, stoje, ali na znatno većoj visini, “sobe”, odnosno skriveni međuprostori šuma, koji se naginju ponad čitavog nisko-brdskog predela – onog koji spiralno-tugaljivim tonom pada u daljinu, ostavljajući za sobom tek jednu modroplavičastu senku koja bespovratno upija u sebe svaku sobom probuđenu daleko-ljudsku saosećajnost. To je, dakle, predeo predodređeno-ljudskog usaosećavanja sa bespućem jedne zaludno-prostrte mape putovanja: – one koja, poput rasta uzburkane vode tog još nedogođenog sadoživljavanja, proizvodi **odjek na suprotnoj strani** – strani združeno rastućih četinara, ili figura ustreptale mirnoće u uzajamnom trpljenju, a koje su tu istovremeno i saobrazne likovima nekih još nerođenih osoba – što se **sve skupa** susreću u **samo jednoj, daleko-odsutnoj individui**. <1>. Upravo *onoj* koja je *praoblik* svog bića (– “pumpu zvezdanog krvotoka”; polugu hiperrealne komunikacije –) sasvim bezrezervno (kroz smanjenje u *otvor pojačanog zračenja*) ponudila svim ostalima; – dakle, tek u *onoj* koja je jedina do kraja ispila hladno-zrcalnu svetlost **neoborive zvezde samotnosti** – ; /up. “Moral počinje tek u samoći koja odvaja svakog od svakog.”* (Muzil); – te *kojoj je*, stoga, jedini način da izađe iz sebe – da poništi sebe; – te i da se pretopi u antiprostor svog zrcala, ili, u ono njoj sasvim nepoznato susedstvo – što se presijava milionito-prelomljenom svetlošću sopstvene kružno-nedosegnute rasvete. Tako te šumske sobe kao svojevrsne “srčane komore”, što održavaju “puls” nečijeg *pomereno-svetskog* snevanja, postaju uopšte nekome dostupne samo tako što nekad neko u njih – *vrtočlavo* – sklizne. Jer, tamo gde je trebalo da bude samo jedno jedino stablo sile (ono darujuće, arhetipsko: – *cugom davne vulkanske planine pounutreno zvezdano prostranstvo* –), najednom stoji lavirint šumskih soba (– up. stvaralački svetla prapraznina), usled čega je i ceo prostor postao vodošumno mek i ljudski nastanjiv! Katkad se u takvom zatvorenom prostoru može naći gigantski četinar nadzemnog raščupanog korenja koje je, možda, upravo pralujnom čežnjom nekog božanstva za *prestupnom komunikacijom* /sa tu zalutalim ljudskim stvorovima/ oboreno uz tok neke pretanke rečice... I kada se iz jedne od takvih soba ipak izađe, opet se zaluta u neko od njenih mnogih susedstava tako da jedan potpuno neposredni izlazak – bez vraćanja

duga viđenom prizoru – **tu uopšte nije ni moguć**. Gde god da se krene, sve je puno putokaza /jer svaki je zrak/znak tu istovremeni putokaz za sva svoja moguća susedstva/, – odnosno, tu nema, gledano iz nijedne perspektive, nikakve razlike između glavnih i sporednih putokaza: svaki podjednako zavodi na /tu još niotkoga prokazan/ put **beskrajne stranputice**. To su, dakle, onakvi hodnici zvukova u kojima se zapetljava jedna nedovoljno još napeta nit ljubavnog pamćenja – nit povratka ka mestu početnog izbijanja zvukova. Oni su, zapravo, jedan složeni sastav putokaza, koji se u celosti oslanja tek na besprostornu nigdinu svojih zrcalno-ispražnjenih susedstava – a koja sva udruženo “lažu” jedna o drugima, da bi tek tako konačno i ukazala na “istinu” svog početka: – na *obrušeno brdo suprotne strane*, te ujedno i na *ka-ovamo-ugnuto*, ali pri tom i *oboreno*, arhetipsko stablo, kroz koga duva jedna **uznosno žalostiva promaja**, – ona čiji *eho* kulminira u onoj najdubljoj provaliji nad kojom se zagonetnost celokupne atmosfere šume upravo i nadvila. Jer, ono nekad beše ona najviša gorska jelka, sa srebrnom zvezdom na vrhu, kao lik pramajke koja nečujnim (pećinom upijenim) plačem stvaraše okate kristale. Ali upravo stoga su tu i iznikla ona *sijamska*, dupla i trodupla, sred zlokobno preplićućeg uranjanja jednog-u-drugo, izvitoperena stabla, koja k ovoj moćno zagrađivahu pristup.

Tek zahvaljujući čudesnoj milosti tog mesta, koje nemalo čezne za spoljnim svetom, sva ova stabla koja su zlokobno urasla jedno u drugo, sa granama zgrčenim na pokretu čežnje svojeg **sprežnog nestanka**, zaista i nastavljahu *da tek u druge* – sve dok se ne bi uzajamno satrla: – i dok njihova izuvijana nepreglednost ne bi prešla “u jednu jedinu prozirnost istovremenosti”* (H. Broh): *presek nesvodivih strujanja*, dakle, onih koje dolaze od *dveju oprečnih obala*, a čiji **ponor** i porađa želju za saobraćanjem među duhovima stranosti. Ali tu upravo one **prvo-izdvojene dve sudbine** sačinjavahu **vijugavi pra-tok** što iznosaše na videlo *ono nešto što izvorno ruši, te ukoso pomera težište celog tog sijamskog zlo-saučesništva*; – te samo zahvaljujući čijoj potisnutosti u jedan zasenčen ugao, sva ova stabla i bregovi uopšte mogahu da stoje uspravno – te i da, poput visoko-razvijenog duha kakve prirodno nikle kapije, propuste (ili ne) svog dugo čekanog, drsko osamljenog putnika.

Ali, sve ono što je pre ostajalo *iza kapije* – upravo radi prikrivanja sopstvenog /tamnog/ porekla – sada strujom ukosog /gotovo neprimetnog/ pomeranja svih svojih granica /stenja i bregova/ trijumfalno *izlazi* na /svetlosnu/ uzvišicu. I to ne više kao ona neiskazivo-samotna individua, polu-iščezla u bolu osamostaljenog bića svog prazno-osluškujućeg zrcala... ; dakle, ne više kao duh u setnom liku pramajke... ; **dakle, ne više kao samo jedna jedina krunisana jelka u noći, nego tek kao uskrsla novo-veličanstvenost jedne dahom-nikle-građevine u kakvoj se jedino i zbiva osvit biljno-učahurenog svetla prapraznine**, – i to pod svodom od lednički-zastalih slapova kiše /što nekada spiraaše nebrojene taloge mračnih sećanja/.

Jer, samo u međuprostorima divljih šuma, čija se davna duša /kristalna posuda prosutih sazvežđa/ još uvek neopažljivo provlači kroz predele, te koja tek **u nečem minijaturnom** svladava raskorak bliskog i dalekog, nastajali bi /poput minijaturnih gradova-od-igračaka/ novogradivni simboli, *sažeci drugačije pravilnosti akcentovanja nekog osećanja*. Stoga su *oni učinak one duboko-prolazne sete svetova* koja razotkriva **uvek drugog i drugačijeg subjekta snevanja**.

“ Ništa se još nije micalo ne pročelju dvorca.

Voda je bila mrtva. Senovita polja nisu napuštala šumsku stazu. Ja sam budio svakim korakom jedan živi i mlaki dah, i dragulji pogledaše, i krila se bešumno podigoše.

(...) Nasmehaj se plavom slapu koji se raščupavio među jelama: na posrebrenom vrhu ja prepoznah boginju.

(...) zora i dete padoše na dno šume.”

/Rembo: Zora/.

***

Velika kosmička šala izmene “šahovskih figura”: – Prvi i Drugi bez Trećega, kao traženog simbola njihove postajuće ravnoteže, postaju kobno zamenjivi *bilo kojim drugim, slučajno* pridošlim figurama – koje ulaze u deformisan okvir njihovog pra-odnosa. Jer, Nedovršeni Treći zamenjuje konkretno-postojećeg Drugog sa samim sobom, kao hibridno-postajućom /zlokobno neodlučenom/ individuum, da bi neposredno prisustvo Drugog preveo u /apstraktan/ simbol /ukočene/ ravnoteže, i time Prvog lišio mogućnosti svakog daljeg govora o sebi. Tako nastadoše mnogi lažirano-novi, sasvim izvitopereni parovi u Vasioni, **po modelu ove “praosnovne krađe”**: Hermes i Euridika, umesto *Nje* i Orfeja; Tot i Tefnut, umesto *Nje* i Šu-a. Vrh trouglaste figure postale od preloma jedne uznosno-rezonantne svetlosti, koja rasvetljavaše *Njihov Pra-odnos*, tu se stropoštao u bezdan izvrćući sve od-te-svetlosti postale figure **na dole**:

„ On reče: pozvao sam te ja (...)
dosad sam čekao da se rastočim,
čekao samo, utonuo u slova.
(...) I ona beše nema. Čutke i zamišljeni
išli su oni, ali ipak opijeni. (...)
I nisu ništa više govorili:
zatamneše im reči i zamreše.
I nisu ništa delali, ništa tvorili,
čitavo delo već učinjeno beše. ” *
(H. Broh: *Mesečari*)

Oni koji nisu, niti – kao **većiti neprijatelji** – mogu biti /u poslednjoj zbilji/ sjedinjeni, ali ipak to jesu /na ravni prasimbola/, jesu to samo zbog toga što se na takvom jednom grotesknom /nemogućem/ odnosu reflektuje smisao apsolutne praznine, te i što se preko njih otvara **procep bivstvovanja** – kroz koga jedino još može da se prođe **unazad**, poslednji put, u ono **zauvek napušteno stanje**, koje je vladalo **“pre” proloma sunčeve kazaljke**, tj. “pre” odluke za *nezavršivo jeste* – koje *smirajem trepti na zapadnoj strani*. <2>. A to sve radi toga da se kroz tu novootkriveni smisao ponavljanja potvrdi, tj. u svojoj krajnjoj bezznačenjskoj konsekvenciji “pojača”, ovaj jednom već učinjen izbor; – dakle, sve radi toga da se iznova udahne svetska duša u prazapis kretanja ljudskih sudbina. Jer, onaj u prastanju još kristalisan oblik komunikacije samih “blizanaca”, budući *a priori* svemoguć, beše upravo nemoguć, jer je morao postati situiran u svetu: odliti sferu svojih blaženo harmoničnih saobraćanja u jednu do detalja uobličenu **paradigmu za ostale** – pa tek se onda, naknadno, prema svemu tome i situirati: – **dakle, ponoviti se**. Jer, ravnoteža putujuće sfere u-sebi-beskonačnog “blizanačkog” sjedinjavanja bazira se ne na udaljavanju od sveta, već na istrajavanju u pokretu permanentnog otpora njemu kao “palom”.

Tako je Nedovršeni Treći /*svetlo-prokradeni Uljez*/ prototip svakog onog koji – za razliku od ovog *inicijelnog para* – ne beše kadar “da čuje zvuk/eho” svog drugo-bića, kao ni da omogući to da *ovo* u njemu ispiše upravo njegov sopstveni, niotkoga još upoznat, ali pri tom sasvim jedinstveni mikrooblik. Ali to sve usled toga što svako pojedinačno biće, već na ravni sopstvenog pred-svesnog postojanja (– jer moć “čujenja” pripada merilu same svesnosti –) jeste kadro za takvo jedno ispisivanje. Tako je *Uljez*, ujedno, prototip svakog onog koji (– bez pomoći nekog dodatno primljenog znanja – o obliku talasno-narastajuće koegzistencije suprotnosti, koja trepti *usred nigdine*, jedinog mesta *apsolutne izmene iskustava* –) ne mogaše da iskomunicira sa svojom idejnom slikom, pa kako bi tek onda to mogao i sa *svetskom animom!* Ali, to sve još uvek ne znači da *njegov* zvuk (iz aure *pokušanog* samopaliteljstva) neko drugi nije “čuo” – te da je *on*, neznajući, nekome nesvesno ispisao oblik njegove duše, i time se ipak uzdigao iz poslednje ništavosti, ipak ulio nadu da i *on sam* može jednom samodovoljno da postoji; – odnosno: da je ipak znao gde da zatraži pomoć za obnovu svoje jednom izgubljene mogućnosti da počne “istinski da postoji”.

Jer, upravo Nedovršeni (– *ne-odlučeni* –) Treći, kao prerano otelotvoren i time **izokrenut simbol nepoznanice**, jeste onaj (za paradoksalnu potvrdu Utopije) traženi pra-zločinac: “...možda je bezbroj puta pipajući išao kroz samog sebe da bi pronašao kapiju, a sad najzad stoji mirno i sve više prislanja lice uz debelo okno i izdaleka gleda voljene žrtve i smeši se...”* /Muzil: *Savršenstvo ljubavi*/.

Stoga, upravo (u “vučju samoću” povučena) Lahesa /ona Mojra koja jedina ima “splet ključeva” od Anankine “najdublje komore”, gde se čuva “pamćenja lišeno sećanje svemirskih vremena i svedoživljenosti”* /H. Broh/ šalje *tog Uljeza* /u obliku instrumenta prapredodređene *povrede svetskog bića*, tj. *dugo-izvagavanog mira sveobličja*/: – zarad beskrajno željene komunikacije Anankine sa s-Prestolja-otpalim, smelo upojedinačenim bićima. Tj. zarad otkritosti (u sveopštem snu) tačke ukrštanja vrhunca dobra i vrhunca zla, preko koga *majčina ideja-o-dobru svoj još samo dalji put* izboruje! – zarad tek *kćerima* izvršenog merenja *puta svetlosti*, ili ustoličenja /na vrh *trodelnog im tkanja/ zvezde poslednje jasnosti*; – zarad tek od *njihove strane* poteklog aficiranja *više prirode nižom*: – sve stoga, jer tek *ova druga priroda* dovodi do **konačnog kristalisanja** (u Umu Anankinom) logike prelivajućeg preobilja! Jer tek obuzdavanjem vrtoglavog rada “vodenice smrti” (Krst-Vretena) i ovaj (Lahesom prizvan) Uljez može da destiluje “providni stamen” – u vidu “kapima oživljene” utvrde sveg postajanja: – višeslojni vodeni pad kakav svojim lomnim strminama tvori *venac-od-odblesaka*; – onaj što je satkan od spiralno-svetlosne prolisatosti čitavog pra-nebo-okeana bitisanja. Jer budnost posred mnogostruke smrti (*up. duhovnost pokreta sferinog vretena*) jeste svojstvena isključivo “svetskoj duši”, koja je otud i ostala “neispunjiva praznina u prostoru”* (Muzil).

Ali, to bi ujedno značilo i sledeće: – dok su *Praiskonski blizanci (Šu i Tefnut)* bili sami u *kugli talasnog penušanja svetlo-vodenog Prostranstva (Nuna)*, – *Oni* bi *a priori* otvarali, ali i *a posteriori* zatvarali prolaz ka području jedne (još šire) mogućnosti; – odnosno: **k nepoznatoj vizuri sprežne kretnje njih samih**. Ali, to bi značilo i to da se *budnost svetske duše*, koja se *samosvojno (pra-bolno)* dogodila posred *njih dvoje*, morala u izvesnom smislu hraniti tuđom, već u svom začetku sputanom mogućnošću: – zarad nužde njenog uobličjenja u oblik primalne opštosti, – ublažavajući time bezmerni bol prskanja sopstvene granice! Otud bi to *pra-sputano* bilo jedna unapred pala mogućnost zloostvarenja *Uljeza/Trećeg (Tota-Hermesa)* u okviru ove, tek prividno sasvim zatvorene, *kugle*. I upravo stoga je *sveopšta duša* radije odabrala krenuti putem svoga **potpunog rastvaranja**, da bi (– tek tad zbilom kušnjom prostora svoje **još šire mogućnosti**, to jest, *zrcalnog antiprostora* što odgovara **čvoru množine** –) na samom rubu svog nestanka i uskrsla – i to prolaskom kroz jedan svoj novospoznavajući lavirint: – put svog “sapatničkog” pronalaženja, unutar vlastite *kugle*, svih *njenih nekadašnjih* “rana”, vremenom prešlih u **splet neravnina**. To je, dakle, jedan mrežasti **jekom podzemlja skrojeni** put koji, kao **otvoren skup**, raste sve do **praga nade** /tj. do praga “beskrajno složene katedrale pojma”, koja se “prenosi s vala na val”* /Niče/. Jer bi, inače, ova **bolom otežala** duša nepravo uskrsla: povlačenjem “žičane” strune svog “cvetno-otvarajućeg”, produženog sluha unazad, u neotvoren sustav “šumskih odaja”, – u svojoj urođenoj otmenosti nerazotkrivenih “srčanih komora”.

I evo: ne, još ne sestra Eho, nego već srodstvo brata-i-sestre: u samoj rimi u kojoj reč traži bratski odjek (*den geschnjisterlichen Klang*) svome smislu. ... “Ona je Eho (*Er ist Echo*)” ... “rašljarski štap” za mesto (*Ort*) smisla, njegovu lokaciju i njegove dislokacije. (...) Smisao se rađa iz para, jedanput, slučajno i unapred određeno.

... Rime slažu reč nekog jezika sa mestom, potom sa vratima mesta, sa jednim “otvorenim mestom” ili “našim vratima”. I udar rime, kao *čekić* neke *bure*, daje taj Eho, čućemo to, jedan koliko ushićen toliko zlokobno naglašavanje.

... takva germanska Eho ima moć da natera na drhtanje; ... **

(Derida: *Politike prijateljstva*)

***

Kada se postavi pitanje o onakvom ukrštanju motiva kakvo bi dovelo do kontinuiranog toka kreacije među “u-hodu-razmaknutim blizancima”, neophodno je da jedan od “njih dvoje” iskorači iz

predestinirane uzajamne blizine i preuzme ulogu inicijacije. I ukoliko se već pokazalo da je taj voljom iskoračeni “blizanac” upravo “sestra” (jer “brat” *ne-namerno*, ili *igrom slučaja* ispada iz *kugle* – zavera bogova!*) – tada *ona* ulazi u intenzivno samotnički odnos sa *majkom-prirodom*, trudeći se da prevede onaj neuporedivo složeniji jezik “znakova prirode” na “ljudski jezik”, koga jedino i razume od-nje-otuden “brat”. Međutim, takvo je jedno “prevođenje” (up. stvaranje jednog novog “jezika unutar jezika”*/Delez) tu uopšte moguće samo utoliko što njen davno odsutni “brat” jeste jedan pred-svesni saučesnik, ili potajno-gradivni element – u postajanju tkiva tog novog, ili “superprovodnog” jezika! Jer *ona*, u svom *nemom i okivajućem* je odnosu sa *dušom prirode*, zauzima upravo *onaj položaj* koji je *simbolički* bio dodeljen njenom “bratu” /tj. ona privremeno preuzima ovu, njemu ***kockom dodeljenu i kockom uzetu***, ulogu “prevodioca”. I tek sa takvog ***za-kratko-zadobivenog*** /a za strukturu *samog osvrta* upravo minimalnog/ ***odstojanja***, *ona* uspeva da percipira vrtloge inače nevidljivih linija sila, što neprestano teku od *majke prirode* ka *njoj*, i obratno, obrazujući pri tom onu polufiksnu, univerzalno-simboličku podstrukturu ljudskog jezika: – dakle, onaj u-snu-skriven obrazac umeća – za *bilo čije* snoviđenje kroza eter.

Stoga, jedna dugovremena isključenost Drugog /“brata”/ iz viševrtložja primordijalne komunikacije, uslov je mogućnosti oblikovanja ***novog simboličkog polja***, dovoljno “pomerljivog” za protok “podzemnih” vesti – unutar jedne nadaleko-odmaknute /“sestrine”/, a za drevno nasleđe sasvim represivne savremenosti! Ali to je istovremeno onakva isključenost koja čak i onog odreklo-Prvog (nedohvatnu “sestru”) dovodi u nemoćno-uisisavajući odnos sa Trećim (*duhom nežive prirode* – koga predstavlja *mineralizovana ruža, oblik davno-prošlog sveta*). I to na način da odreklo-Prvi (– *ironijski* –) pušta u omogućenje (– *samo-iznovni* –) postanak Trećeg. Ali, upravo i tada sam “brat”, budući kao individua zamenjen sopstvenim simbolom, već na nesvesnoj ravni svog prvog samoodnošenja gradi paralelu sa mimo-sebe-odigravajućim vrtlozima *majčinskog/podmorskog jezičja*: – ***dakle, gradi paralelni prostor suprotne majčine pretpostavke***, kao osnov rasta do-sebe *kuće od-nebeskih-kristala* (– koja je jedan *milijonito razdeljen*, ili *žalom sebe-zasvođen pogled mrtve ptice*; ono najzad *samo-sebe-utvrđeno, preinačeno Treće*) <3>. I kada bi, jednom u zemaljskom vremenu, ipak uspostavio kontakt sa onim što je u svojoj ogromnoj samotnosti već ostvarila njegova “sestra”, tada bi jedna ravan od ove dve (*ili* prostor prve *ili* prostor druge *majčine pretpostavke*) morala da otpadne, te priključi se onoj drugoj, na kojoj bi joj sav izgubljeni sadržaj bio u jednom drugom svetlu nadoknađen: tek to bi bila uznoseće-zemaljska ponovljenost ***veliko-podsticajnog sudara, koji se već jednom dogodio na nivou pra-noćnog sinopsisa***. Jer *prostor prve majčine pretpostavke* ne beše drugo do Mojrina odluka na potragu za nadalekom poredbom sopstvenoj još-neiskazanoj prvo-mogućnosti; – dok prostor one druge jeste *njena* još uvek moguća preodluka: – na istraživanje puteva (od) niotkoga još imenovane sile ništavosti! I kada se one ***beskompromisno*** sudare, preživela ravan mora biti kadra da preslika, te i da podnoseći uskladišti u sebe sav neiskazan smisao stremljenja one druge – ili će se, u protivnom, i ona sama stropoštatati u ponor mračnog svezaborava.

Utoliko se može reći da kao brana širenja-ka-svetu talasa “blizanačke” komunikacije stoji jedno remboovsko nezadovoljstvo prirodnim zakonima, – i to onim koji su prvenstveno odraženi na strukturama samog jezika /izuzev onih nedohvatnih, mikroprostornih, u kojima je i položena klica sve ogromnosti: “Pesnik će određivati količinu neznanog koja se u njegovo vreme budi u sveopštoj duši... Kad ogromnost postane norma prihvaćena od svih, on će zaista postati umnožitelj napretka”, (...) to će biti jezik kojim će komunicirati duše, koji će sažimati sve, zvuke, boje, mirise, kojim će misao kačiti i povlačiti misao. (...) ta će budućnost biti materijalistička...”*

Stoga ovi pre-vremeni, ili ubrzano-vremeni “blizanci” morahu najpre da izgrade jednu zasebnu (svetlo-podzemnu) sferu obrisno-slikovne komunikacije; – odnosno, preliminarno gledalište za arabske svih svojih titravnih saobraćanja, dogođenih duž neiskazanog “zvezdanog klizališta” – čije se lestvice nenadno obrušavahu u “snežne/peščane” magline dahom oblikovanih visova vasiona... ; ... Jer, pri tom, ovo *dvoje sveinicijelnih* mogahu to i izvesti samo utoliko što bejahu “okruženi gledaocima, bezbrojnim nemim pokojnicima”* (Rilke) – koji *tek skupa* davahu onaj dugo-čekani, sred zbrke podzemnih glasova teško-prevagnuti, ***odgovor duše predela***: – na *njihovu* bestežinsku, kroz rasuti splet

oštrica (od) okatih kristala (ne)-sporazumevanja, tiho-procvetavajuću vezu. I tek time jedan bezmalo probuđen zemaljski predeo uznosi dah *svoje nove slutnje* u – zveketom kristala očiju svih usaglašeno-oglašanih pokojnika – obrubljenu beskonačnost neba noći.

***

Prijateljstvo tih dvaju prijatelja (koji čine tri) podsetilo bi nas u pravi čas na to da prijateljstvo mora da bude poetičko. Pre nego da bude filozofsko, prijateljstvo pripada daru pesme. ... politički rizik pesme ... Neće li tu biti, uvek, neke politike rime? *

(Derida: *Politike prijateljstva*)

Verovatnoća da Nedovršeni (– *još neodlučeni, tek figurativni, ali snagom svoje umišljenosti na čitav jedan eon uplivišujući* –) Treći iskomunicira sa do-kraja-neispisanom slikom sopstvene duše, bila je beskrajno mala; tolika, da je “strahovita lavica”, Hator-Tefnut (– upravo da bi opravdala odluku-napotresanje starog svetskog poretka –) morala, uz preuzet rizik svog nepovratnog samouništenja, da uguši svoj pojedinačni zvuk (*dah s vlastite pra-slike*), te da iskorači u sasvim nepoznat prostor svog *eha (silu ništenja)*; – te da tako onemogućí Velikom Kanibalu /up. *Gebu ili Apepu/* da *njega istog* namami tuđom – *upravo njenom!* – slikom (– up. “potpisom nekog jezika”*/Derida), predstavljajući mu je pri tom kao da je ova *njegova*. Stoga – sasvim neprirodno – Uljez /Tot/ težiše da odsustvo slike sopstvene duše, koju bi mu neko drugi ispisao, nadomesti već-ispisanom slikom tuđe /Tefnutine/ duše /koju je, *uz rizik njenog prepeva***/, ispisao sam Šu/, – odnosno: da je protiv-prirodno prisvoji kao sliku sopstvene duše, “koju još nije stekao”.

I kada se Tot /Hermes/ najzad nađe u *vakuumu* (– tačnije, u apsolutnoj unutrašnjosti sfere, području koje je jedino zaštićeno od determinacije –) on će se jednim retroaktivnim spontanitetom prikloniti sveopštoj težnji postajanja, kroza sazvučje sa drugim samoniklim bivstvujućima. A budući da nijedan zvuk, osim ovog nepravo za-sebe-prisvojenog, Tefnutinog /Euridikinog/, on tu više ne može da čuje, te s obzirom da čak ni ovaj *njemu* tu zadugo više ne pomaže /jer prestaje da budi *eho neprobudene veličine budućeg u njemu**/, on će u trenutku najdubljeg očajanja najposle i ovog odbaciti, otpustiti ga u *eter*. /Jer ovaj g. Treći je “kao kakva kuća zaključanih vrata. U njemu je ono što je počinio možda kao neka tiha muzika. Ali, ko nju može da čuje?”** (Muzil)/. I tek tada će mu se, u krajnjoj odbačenosti od sveta, ukazati onaj tišinski (“neudaren”) *zvuk* što prati po/noćni *put pulsiranja Sfere*: – *zvuk* koji je izbio iz *vodokorena, procepnog mesta Staričinog Prorokovanja*, gde se put zla konačno ukrstio sa putem dobra, te i prelomio preko njega – i to u vodoodraznoj slici “vetrom uznesene” Atrope! /koja, pak, nije ona rana mojra/faza što odgovara duši Euridikinog, upor. Lahesinoj, već je spram *nje* zasebna individua, što odgovara punoj fazi Mesečevoj; ona je *apsolutno novo*, sveprekrojavajuće ispunjenje od u-nepovrat-odloženog Plašta Noći/.

A iako sve to zarad tražene mogućnosti zaceljenja “smrtne rane” Uljeza /Tota/ beše dobro, pri tom za samu Tefnut predstavljajući preveliki rizik, jer u jednom trenutku *ona* upravo zbog *njega* ostajala je bez slike *svog* zvuka /slike koju je on “ukrao”, da bi na kraju morao da zažali zbog toga i da je odbaci/, i bez *samog tog* zvuka /koji se skoro sasvim već prigušio/; – pa kako onda da joj bog praznine, Šu, putem čuvenja tog *njenog* zvuka, nesvesno opet obnovi njegovu sliku, ako se ovaj zvuk više ne čuje, ili se pak zanemarljivo slabo čuje? <4> **Jer pri tom se *Oni-kao-par* više ne nalaziše u stanju *iskonske tišine* u kojoj sve uveličano odzvanja!** I Šu je tad mogao samo – putem Tefnutinog/nekadašnjeg zvuka ispisane mu sopstveno-duševne slike – posredno da rekonstruiše “izgled” (– *eho* –) *njenog* zvuka, da bi stoga, u jednom *iznenadnom* trenutku, postao svestan *nje sasvim nereceptivno*: – upravo na način na koji i *ona njega iz-sebe-poznaje*; jer ju je Uljez/Tot odvojio od Šu-ovog zvuka, još i pre nego što on-Šu beše odvojen od *njenog*.

***

Tek ovakav konačno zadobiven **oblik istrajavanja u beskonačno kolebljivoj jednakosti <5>** – što se vazda ljulja posred množine svojih unakrst saobraćajućih aspekata – jeste do-kraja-upotpunjen oblik /ne više obris/ blizanačkog jedinstva, koji može zanavek da traje.

Jer dugo pripreman osnov hiperusaglašenog življenja, sa beskonačno rastućim stepenom smisla (– koji je ritmovan logikom jedne muzike koja se, usled bezbrojno ponavljajućeg, sve savršenijeg tumačenja, čuje uvek kao prvi put –) jeste u tome da duševni blizanci (– nasuprot Muzilu? –) zapravo i ništa ne rade za-jedno: – jer, najveći je estetsko-etički ideal upravo u tome da niko, onda kada jednom uspe da povrati stanje *iskonske opčinjenosti*, tj. da ustraje u *pogledu-na-obzorje preodlučivanja*, i to zarad *upotpunjenja* sveg svojeg (za-jedan-život zacrtanog) stvaralaštva, ne pravi ustupak sa drugim; **već umesto toga ustupka:** – kristalni jezik saegzistencije različitih osećanja u jednom prostoru čistog sadoživljavanja – u kome, usled nepredstavljive vernosti prenosa, nikad ne oslabi intenzitet. Jer samo u prostoru pojačane oštine prevoda tuđega osećanja, tačnije, u fluidu jednog preprozirno-rezonantog usaosećavanja, nema težnje za podvrgavanjem drugog svom vlastitom /još nehibernisanom/ osećanju, pa čak ni kada se ovo kreće u onim teskobnim fazama u kakvima jedva izdržava.

I samo zbog toga što se ovi “blizanci” u svojoj od-iznutra-brusećoj, “staklenoj kugli” vraćaju uvek iznova u stanje “pre” postanka sveta, u kome je predstava o njima dvoma bila tek obris, pred njih istupa primalna odgovornost za svo (još uvek nepočinjeno) zlo u svetu – **kao jedini motiv oko koga se oni sami ponovo okupljaju:** – jer u suprotnom bi zauvek jedno drugo izgubili, u pravodenom prostranstvu (– *Nunu*): u *besputnoj samoći blaženog snevanja*. Jer, duševni blizanci su praobavezani da se bave pitanjem porekla zla – već i zbog toga što je sam uslov njihove mogućnosti “zločinački”; jer njihov je zajednički svet predobezbeđen za smisao jednog bez-kraja-širećeg prestupa:

“U zločincu je neka bespomoćnost spram sveta i neki otpor njemu; (...) pre nego što takvog čoveka – pa bio on i najgrozniji – uništimo, trebalo bi da sačuvamo ono što je u njemu bio otpor koji je tek kasnije poprimio izopačen oblik.” *
(**Muzil:** *Etička plodnost*)

U “kugli-bez-otvora”, gde se zbio prдавni ili “blizanački-uzburkan” (up. – rimovan) način sadoživljavanja, pojavno zlo i zagonetka njegovog porekla behu, u vidu nejasno-plave senke, ostavljani daleko *iza nje*, kao *lagano putujuće*; – dok u **od-nje-postaljoj kocki** (“dečjoj sobi” – ujedno: **sudnjoj čekaonici duše umrlog**), ta zagonetka najedared postaje odgonetkom, ili, nečim što stoji *ispred nje*, kao onaj veličanstveni pogled koji se nudi kroz **njen jedini prozor:** – *neizmerno prostranstvo starosti, okupano novom zvezdanom svetlošću!* I ukoliko se od strane *dvaju blizanaca* tu zaista i preuzme briga za iskup “palog” sveta – sledi izmena čitavog tog kružno-zatvarajućeg, unutarne-dozidavajućeg prostora *njihove kuće* u jedan nov, izlomljeno-kubični prostor! **Soba skamenjenih uspomena**, koja ih je samom svojom dosadom nekad izbacivala u otuđen svet, tada bi se *zrcalom* udvostručila, tj. prešla bi u dve odmaknuto-susedne sobe – koje su povezane jednim (dvounakrsnim) hodnikom. I to je onaj **lavirint eha (Lađa-grobnica; tkanje Neitino)** koji najpre *vakuomom* usisava svaki poželjan detalj – iz daljine spoljašnjeg predela; a tek zatim i (– *svojom tkalačkom iglom* –) izvodi sopstvenu (preobiljem skrivenu) unutrašnjost **ka pramcu, i to na način isklesavanja jedinstvene kubične terase:** – koja bi, usled naglo joj dostrujalog vetra s obzorja, nastavljala da preusmerava ovu *davno još započetu* plovidbu, odnosno, da otvara **sve one puteve** koji behu **dahom posmrtnosti zamagljeni**.

Upravo taj povišen stepen brige, kakav je nastao u “zatvorenoj sobi” /up. – u Amentetu/, postaje izraz “blizanačkog” viška usaosećavanja, upućenog prema spoljašnjem svetu, to jest, *ka-već-zamrloj, ispražnjeno-zrcalnoj duši sveta*, premeštenoj na praplanetu mesečevu – koja jedina mogaše da vidi te da da odgovor na sve ikad zbile, neopravdavavajuće strašne događaje-na-zemlji! I ona, sa rastućim brojem duša onih koji se *ka njoj* vraćaju, postaje sve svesnija i svesnija sebe, kao *postajućeg duha androgenije ili obamrlo-svetske pravde* /– *Majet**/. Tako se i u samoj “zatvorenoj sobi”, koja prima

“mukli odjek pra-predela”, čuje ona udaljena muzika koja je istovremeno slutnja i predznak, i poslednji odgovor na sve počinjeno i nepočinjeno zlo u svetu: – izraz saosećanja, dakle, ne prema bolu neposrednih učesnika nekog događanja, nego prema bolu nemog svedoka tog događanja: – Licu Mesečevom, koga u zanosu njegovih neograničenih preobražaja nosi *treća suđaja*, Atropa: govor za nas sasvim nepojamne budućnosti.

Jer, ponor ništavosti, na pragu te budućnosti, biva sasvim **savladan metaforom** – koja ga žrtveno preliva u sebe, te i na taj način beskrajno muzikalno podnosi! /postajući okno kroz koga muzilovski g. Treći izdaleka gleda na voljene žrtve i smeši se/. Ali se sve to zbiva samo u vidu procepno još-nezazvučale, sveopšte solidarnosti u smrti! Propast jedne od dveju nesusretljivo-suprotnih ravni preslikava se i prelazi u zakonitost rasta one preživele – koja raste sve do *praga lebdećeg zdanja*, ili *oka svopotresno zrijuće veličanstvenosti*; – do praga /žalno-nakrivljene/ kuće pesničkog /helderlinovskog/ stanovanja na zemlji.

***

“Svako hoće da bude prvi u toj budućnosti, a ipak je smrt i smrtna tišina jedina sigurna stvar i svima zajednička u ovoj budućnosti. Kako je čudno što ova jedina sigurnost i zajedništvo ljudima skoro uopšte ne pomaže i da su n a j v i š e udaljeni od toga da se osećaju kao bratstvo u smrti.”

(Niče: *Vesela nauka*).

“Sloboda je moranje duše”*(Broh): – zrenje neizbežnosti najdubljeg saučesništva sa drugim neupoznatim dušama – na rubu survavanja u Ništa. Pokrov te neizbežnosti, međutim, tek jedan jedini zrak cepa: – to je zrak iz “mačjeg oka” koje pripada – iza ustalasanog horizonta najviše planine, skrivenoj – *boginji okeanske noći*. Jer *tvar* tog *umireno-svetlosnog izraza*, u vidu *postolujne /postživotne/ tišine*, jeste ono nikom dohvatno, *ovis rasprostiruće tkanje-u-noći* (– Domen Svečanosti). A njega jedino hvata “mačji pogled”, minijaturni usklađivač gromne huke (od) dugo već čekalog, *nad-daleko majčinskog* prevrata vasiona.

Ali, kako je *Mojrama ostvaren prosek Prestonog kruga (ili: Njima-izazvan lom nebo-okeanske Lade-grobnice)* jedna u biti nemorajuća dogradnja njegovog *šiljka/pramca*, koji odoleva *buri* tek stoga jer mu je rast *filigranski*, tako je i sloboda moranje duše samo u uslovnom smislu: – kao čekanje na ovaj *sebe-upotpunjen krug pokojnika*; odnosno, na *venac posmrtno slave* koji bi bio *satkan od dahova* svih odbeglo-pojedinstvenih ne-moranja. Dakle – čekanje na *jedno novo (postpovesno) osvetljenje* ovog tek prividno zatvorenog skupa, koji oslobađa svoju *potajno rezervnu potporu (oblik zaključenosti-u-onostranome)* upravo kao *dodatni stepenik*: – zarad svog bespovratnog vihorskog uzleta u sferu gromno onostranog ne-moranja! I on jedini razrešava dušu, što je zarobljena u teskobnoj komori usukobljeno-mislene samomogućnosti, njenog *zaludnog* lutanja kroz eter.

Shodno tome, kontroverza Boginje Noć – *čiji uvek-drugačiji-lik kroji odbegla nit-s-vretena* – bila bi u tome što je upravo *ona* omogućila preuranjeno buđenje *zraka* ljudskog pogleda na *sliku* poslednje konekvencije *njegovog*, od *nje* osamostaljenog delovanja, – i tako je u *njemu* **probudila nesavladiv otpor naspram te sobom-uobličene predeterminante**, otpor koji jedini sprečavaše da se ova ista, kao jedan nedokučiv fluid, okameni na nedovršenom pokretu.

Prva manifestacija zla-u-svetu stoga bi bila *muzilovski shvaćena crna magija <6>*; tačnije: *zračenje kiča* postalo od postistorijskom (razumskom) apstrakcijom deformisane predstave o *atmosferi odmaknuto-blizanačkog saobraćanja*; odnosno, o njihovoj sprežno-graditeljskoj “ladi”, instrumentu

večnog samostojnog putovanja; – “lađi” koja, unutar vlastitog “kompasnog oka”, postaje *samoj sebi* sve jasnija i jasnija.

***

Itrajavanje pesnika u “brodolomno” jezičkoj stranputici, odnosno ona beskrajno mala verovatnoća osvajanja prostora/vremena apsolutno nepoznatog, ostvariva je tek po cenu njegovog neodustajanja od *vere u misao* – i uprkos *njenoj* evidentnoj nemoći: “ludost neophodna” /Malarne: *Igitur*/.

Jer upravo *svet slika* – rođen iz samosvesne nemoći misli – stvorio je *nemu pesmu sfera*, konačno zaustavljenu sa *zagubljeno-ključnom pra-slikom*; da bi ova ista ponovo i izronela, kroz svoj svinuto-mrtav zapis – *klupko reči*. Ali, to samo zahvaljujući upadu *stranskog izraza /isečka budućeg vremena/* u to isto *uzglobljeno pismo*, – što je dovelo do njegovog – istovremeno – preokrenuto-ritmovanog iščitavanja i beskonačno-varijantnog ispisivanja.

Odnosno: – *uskršli život slike* jedini produžava moć sebe-zazidanog vrela misli; – jer, specifično pesničke misli, kao jedinog *oblika sažimajućeg iskustva*, ne bi bilo bez njene potpune opreke – bez *upada stranske slike* što razvezuje *muziku jastva* iz predela – ; čiji “mačje-skokoviti dah”, ovaploćen u vidu titraja “zlopogledne strele”, *Lahešine nebo-pisaljke*, prešle u ruke palo-uvremenjenog pisca, tka pokrove *uvis* rastućeg Zamka Bezvremenosti.

“Dublje se znamenje skriva
za svim što prolazno hodi;
ovde pun događaj biva
što nepotpuno se rodi;
pripovest neizrečena
ovde se zgodi;
ženstvenost večna
uvis nas k sebi vodi.”

(Gete: *Faust 2.*)

KATARINA RISTIĆ AGLAJA

APENDIKSI:

<1> :

Pomenuta *daleko odsutna individua* ili, tačnije, “zvezda-pokretnica koja spaja sfere”* (H. Broh) jeste ona koja je – usled smernosti srazmerne sopstvenoj bezmernosti – “šmugnula iza nebeskih vratnica”**.
Upravo tim *gestom preticanja sebe*, kao prvo-samonikloga bića, ona izražava *ideju o uzajamnosti stvaranja* – koja je u biti odlagajuća, procesualna.

Shodno tome:

Oko ptice (sveopšta duša) spoznaje primarna bića (njihovu konstelaciju) tek preko njihovih *puštenih* dajmona (eteričnih dvojnika). Odnosno: *oko* koje obasjava put razrešenja protiv-zrcalne supersimetrije, iznosi – iz *crne kutije*, gde ova obitava – sliku ukrštanja *dva dajmona* /dva u-eter-otpuštena dvojnika duše: *animu i animusa*. Ali, pri tom, ne i sliku susreta između dva primarna bića (dva posednika datih dvojnika) – koja bi se uzajamno ugušila ukoliko bi se u *istoj kutiji* ukrstila. A to je intervencija svetlog

aspekta blizanačke mistike u *crnoj kutiji*: spas od pada najviše predstave u umu Boginje u njen deformisan okvir: kič.

<2>:

Prevrat parova unutar Krune:

Devetka bogova čini piramidalnu Krunu, koja spušta dvozrak svetlosti Severne zvezde na zemaljsku površ.

Merilo gospodstvenosti davne gospe (Severne zvezde, Snežne kraljice) upravo je u tome što je ona jedina stupila na *mesto preseka svih pretpostavki* (o putu sveopšteg, smrtno-iskapavajućeg postanka – kroz napuklo zrcalo Noći). I stoga ona ne zavisi ni od čijeg *odgovora* vlastitom u-beskraj-projektovanom *zvuku sopstva*: ona može da podnese i **najljući beleg osame**.

Četiri para bogova i boginja, plus jedno neimenovano biće na vrhu, čine *osnovu točka* nebrojenih kombinacija – koje uvlače pod Plašt nebeske harmonije dah okolnog mnoštva. Od podzemnog akcentovanja niske svojstava tog neimenovanog bića, zavisi dinamika ili zastoj igre kombinovanja – koja treba da izvuče na površinu zemlje *egzemplar udaljenih prijateljstava*: jedan reformatorski par unutar Krune.

<3> :

Odlučeni Treći, čije ime nosi *kuća mrtvih*, jeste Oziris: – *veliki mrtvi prijatelj, čekić planetarno-društvene promene, ili svetlometno otelotvorenje rime* (up. “*vatromet*”*/Derida i Viktor Igo).

<4> :

Oni su, upravo na tom momentu, prešli iz *tamne* u *svetlu* mistiku.

Tamna mistika (up. “mesto smisla” ili poseban “prostorni smisao” koji proishodi iz “rime”*/Derida; up. “neuhvatljivi pra-objekt endemske tuge”** /Julija Kristeva) odgovara poslednjem učinku rada-među-sobom samih simbola – to jest, **onome što se nikad ne spušta do konkretizacije** te što se **skladišti u Crnu kutiju, antiprostor, ili Noćno zrcalo** (ona bi mogla odgovarati onome što se, “izgubivši težinu”, “uzvinulo u prostor”*** /Rilke).

Nasuprot tome, *svetla* mistika (up. “signalizirajuće svetlo” – *Leuchtfeuer*,* /Derida; takođe: rašljasti putokaz za mrtve, *smisao poslednje stranputice*) **proteže svoje efekte i na ovozemaljsko**. /Jer, ona proističe iz potrebe onog “neučinjenog” da se divljenjem/čuđenjem “uveličava”***/Rilke/. Ona je izraz povratka zvezdanog lica Suncu, koji se i desio zbog toga što je ostalo neznanu koja se zemna – višestruko već zamenjena – polovina spojila /– u ogledalu/ sa nebeskom /u “jedinstvenu zlatnu kuglu”****/.

Tamna mistika, ili izmenjeno stanje duše koje beskonačno beži od svoga obaranja u *profano dnevno* zbivanje, jeste **mesto skretanja**: prelom *samonikle svetlosti* koja se već jednom odbila o *zemaljski štit*. Ona ovaploćuje mesto *prvog promašenog* susreta, koje odmah zatim prelazi u **otvor** – ka jednom apsolutno novom, decentriranom vidu susretanja; ka svetloj strani vlastite mističnosti.

Međutim, taj **unutrašnji prodor svetline** predstavlja ne drugo do korigovan ili **pomeren ugao posmatranja** tog istog mistično zbilog susreta, koji tek time – kao prosek skale svih mogućnosti – postaje ovozemaljski ostvariv: kroz serije vlastitih pomeranja, koje ga *stepenasto* uznose iz vremena u bezvremenost. Mračni fantazam o sveopštem spajanju (izvorište svekolikog zla i patologije) tad biva zamenjen saznajnim erosom, svetlosnim kalistom; odnosno: lakim, uigranim i disperzičnim kvalitetima

uma sa-telepatskim-svojsstvima. A to su upravo oni kvaliteti koji se – iako nadnebeskog porekla – ne moraju rasuti, dokle god podležu teži zemaljskog Sunca.

Svetloj strani blizanačke mistike odgovaralo bi **novoplatonsko poimanje erosa**: izdvajanje (prvi put) nezavisno posmatračke pozicije (zemnog) subjekta, ili proboj kugle dovršenog bitisanja; odnosno, njenog za-smrtnike-okivajućeg magnetizma – parmenidovske *više prisile*, koja dolazi od *sve-jednog*. Samo na taj način se sprečava urušavanje **daleko odmetničkog**, fotosenzibilizujućeg efekta Fanesovog (*– polarnog oreola*) u utvaru planete (*– tamni mesec*).

Tek **par duševnih blizanaca** učvršćuje **dubinu perspektive** iz koje *božje oko*, s bezmernim čuđenjem i saosećanjem, posmatra i menja ovozemaljski svet.

<5>

Koreni teorije blizanačke ljubavi mogu se pronaći u platonizmu i novoplatonizmu, da bi zatim ova našla svoj produžetak u teoriji iluminacije, koja se u Evropi razvijala u srednjem i novom veku. Od mnoštva sukobljenih pravaca poznog srednjeg veka, jedino je nemačka mistika sačuvala blizanačku ljubav u njenom nepatvorenom elementu: kao **mesto za čovekovo delanje unutar središta božanskog uma**. A to je *prostor suprotstavljeno-zrcalne a-simetrije*, ili *stalne oscilacije*: između trpnog zrenja božanstva i čina njegovog obrazlaganja za svet. Ostali zapadni pravci su se naizmenično naginjali čas ka jednoj čas ka drugoj strani, dok je samo na azijskom istoku bilo jasne prevage ka urušavanju ovog *posebnog pododelnog međuprostora, datog saznavajućem subjektu* (– koji je bio dosegnut). Upravo stoga jer je blizanačka ljubav, kao nezaobilazno mesto na putu individualne duše koja teži spoznaji svemogućeg duha (– ono jedino mesto koje se ne može *odozgo* kontrolisati –) predstavljala glavnu pretnju duhu despotije.

Nesvodiva unutrašnja kontradikcija pomenuta dva principa pojavila se u samoj Vizantiji:

Po Grigoriju iz Nise: – bes i žudnja pojedinca zbog njegove ne-istosti sa Bogom (neka vrsta *trezvne ekstaze*) glavni su pokretač pronalaženja Boga; tačnije, uslov su njegovog prelaska u *apofatičko* – u spoznaju same beskonačnosti tkanja Božjih imena i atributa, koja štite/opkružuju prag nedodirljivosti onog nesaznajnog, po sebi neobljivog u neku konačnu formu. /Tu je, ipak, važno ne zaboraviti da je ovo poslednje, preko Filona, preuzeto iz kabalističke tradicije: “beli” deo Tore, tj. ženski aspekt Boga, kao skrivena šifra/jezgro svetsko-tekstualnog tkanja, tek je kasnije nazvan katafazom (up. **prokljalim zrnem mudrosti unutar pometenog Androgena** – koje se u vidu **nit-razrešiteljke njegovo-imenske zbrke** pojavljuje, kao **Sofija**, tek **kod Bemea**). Čovečiji um – što je bezmalo bitno – tu sebe savlađuje upravo **iz sopstvene** perspektive, ne iz perspektive onostranosti, s koje bi se izbrisao pečat pojedinčeve posebnosti /kao što to već pogrešno čini indijski mudrac/. Jer, *sveta mera odstojanja* (– *belina* unutar Tore –) je jedina ta koja može da komunicira između uzajamno neuporedivih instanci. I upravo je to saznanje, preko Dionisija Areopagite, **uticalo na Ekartovu idealističku mistiku** – po kojoj je svetlost u-sebi-razlikovne samosvesti Odsutnog Boga, što se bezmalo proširuje na ljudsku (Njemu postajuće-jednaku) dušu, jedini legitimni apsolut.

A suprotno Ekartovoj mistici, ili, po istom tom Grigoriju: – ljudska duša uhvaćena u Božji pogled (panoptikum) ima samo jedan (preoskudan) izbor (da bi postojala): – *da ne uzvрати pogled*. I tada ona (– budući odražena u *obrtnom ogledalu, slici unakrsne božansko-ljudske lepote*, – ali, Ogledalu, koje je sad još, i preko nasleđa antike, sredstvo izlučivanja nesvodive razlike među Ličnostima –) bira to da ne postoji! Nije li to mnogo pre ucena nego izbor, i nije li tu Bog (poput Brame i Višnu) egzibicionista, izdižući se – putem slike smišljenog samoprikazivanja – iz Ništavila, i to kao simulacija Tvorca, a ne /onaj duboko nesaznajni/ Tvorac sam? **Jer, tek ukoliko se prepozna to jedno temeljno odsustvo,**

prelom u božanskom biću, simulacija postaje kreativna. Preobražaj nadnesaznajnog Boga, stoga, ovde nije doveden do svojeg kraja.

Tek sa renesansom: – *zanos jednog pogleda*, što je *bez mrlje u osnovi sopstveno-svetlosne strele*, zaceljuje *dušinu napuklinu* te slaže u nepamćeni, novo-stari poredak *krhotine svetskog ogledala* – koje više nikada neće biti jednoobrazno, ili namećuće dominantno spram neosvojive distance pojedinca: upravo stoga jer je svojim dvospojno-lučnim intenzitetom – doraslim do samog sebe tek iz okvira zinate dubine noćnog krila /odnosno: svojih novo-rasvetljenih kosina, ili, pododeljaka/ – u Liru (Sazvežđe) odmaknuto! /A nije li to pogled koji dolazi od onog neotkrivenog nam jer dugo-razvojnog dela Boga-kao-Androgena, Sofije?/

<6> :

Sila misli, da bi se objektivisala, mora naići na **izvestan otpor**. Međutim, plemenski mag deluje isključivo u subjektivnom (simbolički ograđenom, ritualnom) prostoru, gde mu se ništa ne suprotstavlja: tu “skicira” svoju nameru (plan ovladavanja *začudnim objektom*), ali samo u njenim osiromašenim crtama – da bi bila što mobilnija, zarad potrebe njenog “putovanja” u dalje nepoznate prostore, gde bi se konačno i dovela do tačke ispunjenja.

Kada osoba na koju je data ideja (– zlomisao – koja se uspostavlja, u divljem umu, u odnosu na svaku stranost) upućena, odreaguje (u jednom taktičkom ili ironizujućem smislu) kooperativno, tada je ova ista “prinudena” da /i mimo namere svog odašiljaoca/ **sledi svoju logiku do kraja**, – tj. da obasja nevidljiv “susedni” prostor formiranja sopstvenih (separatnih) zakona, iz kojih i ona sama proistiće u mogućnosti svog delovanja na objektivni svet. Jer, bilo aktivan misaoni otpor, bilo prosto ignorisanje, od strane primaoca, ne sprečava njeno dejstvo na eteričnoj ravni – gde je dejstvo *slabih sila*, inače zanemarljivih na ravni čvrste materije, znatno i merljivo (to je ona *simpatetička magija*, o kojoj je govorio Ser Džejsms Frejzer). Tek kada se takvo jedno obasjanje i desi, tada njen primalac preokreće *njenu silu* (pošiljaočev afektivni naboj, od koga je i započeo dati napad) u korist samoga sebe. Ali, pri tom i dalje radi na upoznavanju konteksta (koordinata) *njenog* prvog formiranja, i to pri umu datog pošiljaoca. – umu koji je *uvek već* uključen u spoljni svet, te otud daruje i jedan nov, sasvim objektivian *svet-u-procesu*. I tako rad zatečenog primaoca traje sve donde dok on tu praideju/zlomisao ne “skicira” na mnogo precizniji/bogatiji način – spram onog u kojem mu ona beše prvo-poslata: – kao ekstremno ne-samosvojna, kičem/sjajem *njenog* nepravo pojednostavljenog oblika gotovo zverski namećuća /jer, pra-eon palog božanstva sjajem svog otpada hipnotizira/.

Tek takvim svojim radom dati primalac ovu istu čini neupotrebljivom u niže svrhe, tj. imunom na sva moguća priključenja niskih (ne-istrajavajućih) afekata; – vraća je u njeno zagubljeno prastanje suverenosti; – vraća je na samosvesno-negativni put Ideje, koja se brusi u sitne (“gotičke”) odeljke.

A tek iz osnova **te nove rasvete**, moguć je i preobražaj subjekta-naše-savremenosti, povratkom najvišoj od kategorija uma: – **divljenju**.
